

Economisch-Statistische Berichten

ALGEMEEN WEEKBLAD VOOR HANDEL, NIJVERHEID, FINANCIËN EN VERKEER
UITGAVE VAN HET INSTITUUT VOOR ECONOMISCHE GESCHRIFTEN

6^e JAARGANG

WOENSDAG 19 JANUARI 1921

No. 264

INHOUD

	Biz.
STOOMVAARTVERBINDING TUSSEN NEDERLAND EN ZUID-AFRIKA 45	
Ontginning van Aardolievelden in Nederlandsch-Indië II door <i>Dr. J. Rueb</i>	47
De voordeelen, voortvloeiende uit de wijziging van de Gemeentewet en van die op de Inkomsten-belasting 1914 en de Verhoogde Uitkeering krachtens de Noodwet 1897 in verband met de gemeente-financiën door <i>J. H. Th. O. Kettlitz</i>	49
Londensche Correspondentie	50
Index-cijfers	51
AANTEKENINGEN:	
De vorderingen der Vereenigde Staten op de geallieerde landen	52
Credietverleening door de Vereenigde Staten aan Europa	53
BOEKAANKONDIGING:	
Dr. Henry Hajnal: The Danube, Its Historical, Political and Economic Importance, bespr. door <i>Jhr. Mr. W. J. M. van Eysinga</i>	55
INGEZONDEN STUKKEN:	
Het Nieuwe Ljambi-ontwerp	55
MAANDCIJFERS:	
Handelsbeweging over de maand November 1920	57
Emissies in December 1920	58
STATISTIEKEN EN OVERZICHTEN	58—65
Geldkoersen.	Effectenbeurzen.
Wisselkoersen.	Goederenhandel.
Bankstaten.	Verkeerswezen.

INSTITUUT

VOOR ECONOMISCHE GESCHRIFTEN

Algemeen Secretaris: *Mr. G. W. J. Bruins.*

Assistent-Redacteur voor het weekblad: *D. J. Wansink.*

Secretariaat: *Pieter de Hooghweg 122, Rotterdam.*
Aangeteekende stukken: *Bijkantoor Ruigs Plaatweg 37.*
Telef. Nr. 3000. Telegr. adres: *Economisch Instituut.*
Postcheque en girorekening *Rotterdam No. 8408.*

Abonnementsprijs voor het weekblad franco p. p. in Nederland f 20,—. Buitenland en Koloniën f 22,50 per jaar. Losse nummers 50 cents.

Leden en donateurs van het Instituut ontvangen het weekblad gratis.

De verdere publicaties van het Instituut uitgaande ontvangen de abonné's, leden en donateurs kosteloos, voor zoover daaromtrent niet anders wordt beslist.

Advertentiën f 0,50 per regel. Plaatsing bij abonnement volgens tarief. Administratie van abonnementen en advertenties: *Nijgh & van Ditmar's Uitgevers-Maatschappij, Rotterdam, Amsterdam, 's-Gravenhage.*

17 JANUARI 1921.

De verruiming van de geldmarkt is de afgelopen week nog aanzienlijk groter geworden. De prolongatierente daalde tot het sedert maanden ongekende lage cijfer van 2½ pCt. en de rente voor particulier disconto liep tot 3½ pCt. terug.

* * *

De Minister van Financiën stelt de inschrijving open op Woensdag a.s. op 60 millioen gulden schatkistpapier. Aangeboden worden wederom 3- en 6-

maands-promessen en 5 pCt. schatkistbiljetten met een looptijd van een jaar.

* * *

De omzetten op de wisselmarkt waren ook deze berichtsweek weder zeer belangrijk. De meeste koersen waren vrij stationnair. Uitzondering maakten Dollars, die in het begin der week de daling voortzetten en op circa 3.01 kwamen, waarna een kleine reactie tot 3.03½ intrad, Skandinavië, dat buitengewoon onzeker, maar over het algemeen weder vaster was en Marken, die regelmatig gezocht waren en langzaam opliepen tot 4.55. Deze langzame rijzing werd heden gevolgd door een plotselinge sterke stijging, waarbij tot circa 4.95 betaald werd.

LONDEN, 15 JANUARI 1921.

Gedurende het begin van de week waren de condities onveranderd en konden opnemers op gemakkelijke koersen aan hunne behoeften voldoen. Tegen het einde der week verminderde de hoeveelheid beleenbaar geld echter aanmerkelijk door het wegtrekken van groote bedragen in verband met belastingbetalingen (Income-Tax).

5 pCt. was de heerschende notering voor hernieuwing van dag-tot-dag geld, terwijl nieuw geld gemakkelijk te krijgen was op 4½ pCt., doch dit werd 5¼ pCt. en zelfs nog hooger op Vrijdag. Saldi werden aangeboden tot 4 pCt.

Zevendaags-geld bleef 5½ pCt. De disconto-markt was stil. 2-maands-papier deed 6¼/16—¼ pCt., 3- en 4-maands 6º/16—5/8 pCt., terwijl 6-maands-papier 6½—º/16 pCt. deed.

STOOMVAARTVERBINDING TUSSEN NEDERLAND EN ZUID-AFRIKA.

Door den Minister van Landbouw, Handel en Nijverheid is bij de Tweede Kamer der Staten-Generaal een wetsontwerp aanhangig gemaakt tot „toekenning van een voorschot ten behoeve van eene stoomvaartverbinding tusschen Nederland en Zuid-Afrika.”

Het wetsontwerp beoogt de goedkeuring van eene overeenkomst onder dagteekening van 29/30 November aangegaan met de Naamlooze Vennootschap Nederlandsche Zuid-Afrikaansche Stoomvaart Maatschappij „Holland Zuid-Afrika Lijn”.

Bij deze overeenkomst verbindt de Stoomvaart Maatschappij zich tot een geregelden dienst onder Nederlandschen vlag tusschen Nederland en Zuid-Afrika. Aanvankelijk met tusschenpoozen van één maand om gaandeweg het aantal reizen te vermeerderen, zoodat binnen 5 jaar de afvaarten met tusschenpoozen van 15 dagen zullen plaats vinden.

De stoomschepen zullen ingericht worden om behalve goederen ook een beperkt aantal passagiers te vervoeren. Uit eene minder duidelijke redactie moet worden afgeleid, dat aanvankelijk niet, maar later wel, naast gelegenheid voor tusschendeckpassagiers ook inrichting voor eerste klasse passagiers beschikbaar moet zijn.

Als havens die in Zuid-Afrika zullen worden aangedaan worden genoemd Kaapstad en Durban. De afvaarten uit Nederland zullen geschieden van Amsterdam of van Rotterdam.

Tegenover de verplichtingen door de Stoomvaart Maatschappij aanvaard zal de Staat een voorschot gedurende vijf jaar verleen van f 1.000.000 per jaar, welk voorschot en daarop vallende rente zullen moeten worden afgelost uit de winst voor zoover deze meer bedraagt dan noodig is, om aan aandeelhouders een dividend van 6 pCt. uit te keeren. In geval van liquidatie zullen de aandeelhouders, tot het bedrag hunner aandelen a pari, den voorrang genieten boven den voorschotgever. Tot liquidatie zal echter niet mogen worden overgegaan zonder toestemming van den Minister.

Dat de uitdrukking „voorschot”, waar op den Staat geenerlei verplichting tot verderen steun rust, niet gelukkig gekozen is, ligt voor de hand. Deze opmerking als van meer redactioneelen aard kan echter blijven rusten. De staatssteun zal dus aanvankelijk ca. 83 m. per rondreis bedragen om later tot de helft te verminderen. Bevreemdend is het, dat tot verklaring van dat cijfer noch het charter der schepen, noch de vermoedelijke kosten eener rondreis worden opgegeven.

Maar ook in ander opzicht schijnt de Memorie van Toelichting niet in alle opzichten volledig. Wij missen daarin tal van gegevens, die toch noodig zijn, waar de steller der Memorie ons overtuigen wil, zoolwat de rechtvaardiging van den steun betreft als ten opzichte van de levensvatbaarheid der onderneming.

Voor een stoomvaartlijn als hier bedoeld, zou een kapitaal van f 15.000.000,— benoodigd zijn. Maar noch het aantal schepen, noch de eischen waaraan deze moeten beantwoorden worden aangegeven. Wij lezen dat de firma van der Eb & Dresselhuys te Rotterdam, met één eigen stoomschip en verder met gecharterde stoomschepen eene op gunstige conjunctuur berustende tijdelijke vrachtlijn geopend heeft en dat deze firma deelgenomen heeft in de inmiddels opgerichte „Holland Zuid-Afrika Lijn”. Welke resultaten deze proefreizen hebben opgeleverd, tot welke verwachtingen zij aanleiding geven bij minder gunstige conjunctuur, wordt ons niet medegedeeld. Evenmin het bedrag van het maatschappelijk kapitaal, waarover de vennootschap beschikt. Dit gegeven had toch zeker niet mogen ontbreken.

Het verschil tusschen eene eenvoudige vrachtlijn en de thans beoogde moet volgens de toelichting op f 5.000.000,— gesteld worden en dat is juist het bedrag dat door den Staat zou worden uitbetaald. Is dit verschil alleen te verklaren door de meerdere eischen aan de stoomschepen te stellen wegens de passagiersvaart. Rekenen wij op de meerdere kosten voor afschrijving, assurantie, onderhoud enz., dan schijnt uit commercieel oogpunt beschouwd de passagiersvaart toch wel veroordeeld. Men vergete daarbij niet, dat de Afrikaansche arbeidsmarkt nimmer landverhuizing op groote schaal van landarbeiders en ongeschoolde krachten zal toelaten.

Volgens eene andere zinsnede der toelichting zou het voorschot moeten dienen om aan de Stoomvaart Maatschappij snellere afschrijving mogelijk te maken en zodoende de concurrentie te vergemakkelijken met oudere lijnen, die over goedkoop materieel beschikken. Maar hiermede is weder in strijd het vooruitzicht, dat geopend wordt, als zoude het jaarlijksche voorschot kunnen strekken voor uitdeeling aan aan-

deelhouders. Volgens de toelichting zouden beide stellingen tot hetzelfde resultaat voeren. Mij komt het voor, dat hier het onderscheid tusschen uitdeeling en reserve uit het oog verloren is.

Het ontbreekt in de toelichting niet aan statistische gegevens ter aanwijzing van het handelsverkeer van Zuid-Afrika. Ondertusschen hebben deze cijfers ter beoordeeling van het verkeer, dat verwacht kan worden naar en van Nederland slechts betrekkelijke waarde. Noodig zou zijn eene splitsing van hetgeen naar Noord Europa was uitgevoerd, of van daar ingevoerd, en van die goederen van elders ingevoerd of daarheen uitgevoerd. Eene samenvoeging als thans gegeven van Groot-Brittanje met andere deelen van het Britsche Rijk ontleemt voor het doel, waarvoor de cijfers bestemd zijn, alle waarde. Maar voor alles vraagt de scheepvaartman naar de kwantiteiten der goederen en niet naar de waarde daarvan. Welk belang, om een voorbeeld te noemen, kan voor den vervoerder de wetenschap hebben dat de uitvoercijfers verhoogd zijn met f 12.000.000,— voor diamanten en f 3.000.000,— voor struisveeren. Daarmede zal hij zijne schepen niet vullen.

Het is allerminst mijne bedoeling, de pogingen van hen, die eene verbinding met Zuid-Afrika in het leven willen roepen, door het uitspreken van twijfel te bemoeilijken. De ondernemers moeten geacht worden de beste beoordeelaars te zijn. Maar anders ligt de zaak indien financieele steun van den Staat gevraagd wordt. Dan rijst de vraag of in een tijdperk, dat op het hoog noodige bezuinigd moet worden, deze uitgaaf gewettigd is, of de hier verleende bescherming niet elders nieuwe bescherming zal uitlokken en eindelijk of de weg die men wil inslaan, de beste is, ter bereiking van het doel.

Dit laatste schijnt nu geenszins het geval. Hoe hoog gespannen de verwachtingen ook bij de regeering schijnen te zijn, zoo kan ik mij moeilijk voorstellen, dat voldoende lading verkrijgbaar zal zijn voor aanvankelijk 12 later 24 afvaarten per jaar met schepen waarvan wij althans dit uit de toelichting vernamen, dat de capaciteit zal worden vergroot. De verwachting misschien aanvankelijk gewettigd, dat vroegere concurrentie zal uitblijven, zal thans wel niet meer gehandhaafd blijven. Ook het uitzicht op steun van de regeering van Zuid-Afrika stel ik niet hoog. Zij, die vroeger daarover onderhandeld hebben, kunnen dit uitzicht naar waarde schatten.

Voor de hand ligt dat, wil er redelijke kans op welslagen bestaan, de lijn op hoogst zuinige wijze moet worden aangevangen, liefst door eene Maatschappij, die over veel scheepsruimte beschikt en naar behoefte grooter of kleiner, meer of minder materieel in de vaart kan brengen en vooral volle vrijheid heeft stoomschepen naar andere havens te laten verstooten. Waar zij daardoor in concurrentie kunnen komen met andere niet gesubsidieerde Nederlandsche Stoomvaartlijnen, is die vrijheid echter onverenigbaar met staatssteun.

Als voorbeeld van hetgeen ik beoogd breng ik in herinnering, hoe de Deutsch-Australische Dampschiffs-Gesellschaft te Hamburg in de jaren vóór den oorlog hare stoomschepen van Hamburg uitlopende, Rotterdam en Antwerpen liet aanloopen, goederen innemende voor verdere havens, om via Kaapstad en Algoa Bay, waar gelost en geladen werd, de reis naar Australië te vervolgen.

Ook de plannen van hen, die zich vroeger hier te lande met hetzelfde vraagstuk bezig hielden, bewoogen zich in dezelfde richting.

Bij staatssteun is dwang nu eenmaal niet te vermijden. De lijnen voor het plan moeten vooruit getrokken worden en zijn niet meer voor wijziging vatbaar. Toch is vrijheid van beweging zoo wenschelijk waar door zoeken en tasten men den zuinigsten en den besten weg moet vinden.

Indien ik de wordingsgeschiedenis van deze Zuid-

Afrikaansche Lijn naga, dan is er veel wat ik volkomen begrijpen kan. Wij doorleefden een tijdperk van steeds stijgende scheepsrijzen, van groote winsten afwerpende vrachten. De kansen waren gunstig, terreinen, door onze mededingers verlaten, te bemachtigen. Alleen Zuid-Afrika, het land van onze stamverwanten, bleef daarbij uitgesloten. Onder dezen indruk hebben de ondernemers gestaan, misschien aangewakkerd door gunstige resultaten van eenige proefreizen, in die tijden van schaarschte aan scheepsruimte ondernomen. En ook de steller van de memorie van toelichting bleef onder dien indruk. Maar met een snelheid, die menigeen verrast heeft, zagen wij het aanbod van lading verminderen, dat van scheepsruimte vermeederen. De vrachten daalden in vele gevallen tot beneden kostprijs. In alle havens werden schepen opgelegd in afwachting van betere tijden. Dat ook de prijzen der schepen den terugslag ondervinden ligt voor de hand.

Indien wij nu met de wetenschap van dit alles nog eens de memorie van toelichting ter hand nemen, dan treft het ons hoezeer vele der gebezigde argumenten niet meer gelden, maar vooral dat in scheepvaartzaken alleen de uiterste zuinigheid bij opzet en uitvoering tot welslagen kan voeren. Wat bij dien opzet ontbreekt mag niet door staatshulp worden bijgepast.

Q.

ONTGINNING VAN AARDOLIEVELDEN IN NEDERLANDSCH-INDIË.

II.

Onder den titel „Het nieuwe Djambi-ontwerp” verscheen in de No's. 260—262 een uitvoerige artikelen-serie, die een bestrijding wil zijn van mijne beschouwingen over dit wetsontwerp in No. 258. De anonieme schrijver past daarbij de beproefde, doch niet altijd slagende methode toe, enerzijds den tegenstander meeningen toe te schrijven, die deze niet heeft, om die vervolgens triomfantelijk te bestrijden, anderzijds uitvoerige bewijzen aan te voeren voor stellingen, waarover geen verschil van meening hoegenaamd bestaat. De hoofdzaak verdwijnt daarbij uit het gezichtsveld, terwijl het wetsontwerp hier en daar bij vergissing een leelijke deuk oploopt.

De ongenoemde schrijver wil mijne argumentatie niet volgen, omdat ik het ontwerp zou beoordeeld hebben „naar mate het meer of minder nadert tot mijn dogmatisch ideaal van een Staatsbedrijf”. Reeds hier is de Heer X. mis. Immers dogmatische bewondering voor Staats-exploitatie is mij ten eenenmale vreemd. In een uitvoerige bespreking in ditzelfde Tijdschrift¹⁾ had ik het genoeg te betoogen, dat opbloeit van den Indischen Mijnbouw alleen dán te verwachten is, indien Staatsexploitatie en bemoeienis beperkt wordt tot het practisch uitvoerbare en meest noodige, terwijl daarnaast de particuliere mijnbouw met de meeste kracht bevorderd wordt. Dit meest noodige is, dat ook Indië, overeenkomstig den wensch van iederen modernen Staat, regeldend moet kunnen optreden inzake de exploitatie der uit economisch oogpunt meest belangrijke grondstoffen: kolen, petroleum, ijzerertsen. Wat kolen betreft is dit reeds het geval, de ijzerertsen zijn nog niet in ontginning, doch wat petroleum betreft lijdt Indië onder de gevolgen van het productie-monopolie der Koninklijke, zooals volkomen terecht betoogd is in de M. v. A. tot de Mijnwetswijziging 1916.

Deze mijnwetswijziging wil den Staat overwegen den economischen invloed geven op het terrein der fossiele brandstoffen. Men wil ook grooter aandeel voor den Staat in de mijnbouwwinst. Men denkt dat dubbele doel te bereiken, wat petroleum betreft, door middel van opsporings- en exploitatiecontracten. Deskundigen van de meest verschillende politieke rich-

ting hebben om strijd betoogd, dat het afsluiten van dergelijke contracten, indien men uitsluitend fiscale voordeelen beoogt, reeds een practische onmogelijkheid zijn zal, doch indien men tegelijk nog economische belangen wil behartigen is deze dubbele doelstelling, zooals mijn tegenstander terecht opmerkt, eenigszins contradictoir. Hier wordt de spijker precies op den kop geslagen. De daaruit getrokken conclusie, dat zulks bij stichting van een Staatsbedrijf moeiliheden zal geven, is dan ook niet voor bestrijding vatbaar. De heer X. vergeet echter hieraan toe te voegen, dat de beantwoording aan deze dubbele doelstelling, die bij een Staatsbedrijf lastig is, bij iederen anderen bedrijfsvorm volkomen is uitgesloten. Een op commercieele leest geschoeid bedrijf kan natuurlijk geen rekening houden met de economische belangen van het land, waarin het toevallig gevestigd is. Zooals terecht door den heer Van Kol in de Eerste Kamer is betoogd, voert de bedoeling van de Mijnwetswijziging 1916 logisch tot volledige Staatsexploitatie van alle verdere fossiele brandstoffen. Daar men dit *niet* wil, daar men dit niet *kán*, gesteld men zou het willen, daar dit niet in het belang van het land zijn zou, indien men het zou kunnen, is het duidelijk dat de juiste opmerking van mijn tegenstander tot de conclusie voert, dat de Mijnwetswijziging 1916, ondanks de voortreffelijke bedoeling, ons in een impasse heeft gevoerd, waaruit men alleen kan ontsnappen door de volledige reserveering weer op te geven en op een *deel* der petroleumafzettingen — en dan bij voorkeur natuurlijk op het meest belovende: Djambi — één zuiver Staatsbedrijf te vestigen. Alleen op die manier zal gelijktijdig bereikt kunnen worden, dat het productie-monopolie der Koninklijke wordt verbroken en fiscale voordeelen worden behaald.

Van meening zijnde, dat een Staatsoliebedrijf geen levensvatbaarheid heeft, heeft de Minister deze consequentie niet aangedurfd. Hiermede gaat de continuïteit in het beleid, dat reeds 10 jaar stilstand van den Indischen mijnbouw op zijn debet heeft, verloren en voert de mijnwetswijziging 1916, die tot hoofddoel had het verbreken van het productiemonopolie der Koninklijke, tot het destijds niet bepaald verwachte resultaat, dat alle eventueele concurrenten van deze Maatschappij worden uitgeschakeld en het monopolie ten zeerste wordt versterkt. Want ook de meest naïeve bewonderaar van de toekomstige rol van den Raad van Beheer uit het aanhangige wetsontwerp kan toch moeilijk méénen, dat het zoeken van nauwe aansluiting bij den monopolist, de aangegeven methode is om de werking van een monopolie op te heffen.

Over deze hoofdzaak in de geheele quaestie — het bestaan van een productiemonopolie — is het zeer lange artikel van mijn geachten tegenstander merkwaardig kort, zij het wellicht voor zijn doel nog iets te lang.

Door mij is aangehaald een beschouwing van Ir. A. C. de Jongh in „de Taak”. Naar aanleiding van die beschouwing zegt de heer X.:

„Ik wil niet aannemen, dat de boven besproken mededeeling van den heer de Jongh *opzettelijk* onjuist is.”

Terloops opmerkend dat het lanceeren van een dergelijke quasi negatieve insinuatie in een niet-onderzoekend stuk, onbehoorlijk is, blijkt echter de beschouwing van Ir. de Jongh volkomen juist. Deze heeft medegedeeld, dat de prijs van een kist petroleum van f 3,90 in 1915 steeg tot f 6,10 in 1918. De juistheid van deze cijfers wordt niet betwist, doch de prijsstijging toegeschreven aan de enorme stijging der blikprijzen van f 0,55—2,09, welke prijsstijging iedereen kan controleeren! De cijfers van den heer de Jongh met hun *relatief* bescheiden stijging zijn inmiddels achterhaald. In de zoo juist ontvangen „Handelingen van den Volksraad”¹⁾ vinden wij dat momenteel de productieprijs van petroleum per blik 95 cent is, *met*

¹⁾ Mijnbouw in Indië en Staatsexploitatie. Ec. Stat. Ber. No. 184—185.

¹⁾ Tweede gewone Zitting 1920. Onderwerp 1 stuk 4 h.

inbegrip van het blik — welks prijs immers iedereen controleeren kan — terwijl de detailverkoop plaats heeft tegen *f* 5,40 per blik of *f* 10,80 per kist. Wordt in bedoelde „Handelingen” ten onrechte van schandelijke overwinst gesproken?

De heer de Jongh deelde verder mede, dat de 1918-prijzen zeer belangrijk hooger waren, dan die op de buitenlandsche markten, waarheen het niet in Indië plaatsbare gedeelte der productie met veel kosten vervoerd wordt. Momenteel is hier b.v. de prijs van 36 L. kerosine, de inhoud van een kist, *f* 9.72 en wij zijn hier niet bepaald aan de bron.

Hiertegen voert de heer X aan:

1°. dat zulks niet mogelijk is, reeds daarom, wij natuurlijk anders derden het eigen product der Bataafsche uit den vreemde met winst zouden kunnen importeeren. Hier wordt onder meer, vermoedelijk niet bij vergissing, de retourvracht vergeten.

2°. dat van de Java-productie niets wordt uitgevoerd. Dit volgt logisch uit het feit, dat Java niet voldoende voor eigen behoefte produceert en het tegendeel is dan ook niet door den heer De Jongh gezegd;

3°. dat alleen op zeer enkele buitenlandsche markten (meervoud!) kerosine tegen een iets lageren prijs dan op Java verkocht wordt, maar in die gevallen zou het een mindere kwaliteit Borneo-kerosine betreffen. Over de quantiteit geen woord.

Ir. de Jongh kan met deze tegenspraak, die zijn conclusie, dat men uit den inlander knijpt, wat er uit te knippen valt, volkomen intact laat, wel zéér tevreden zijn.

De heer X. zegt dan óók nog, dat overeenkomstige qualiteiten als het Java-product op de buiten-Indische markt *nimmer* voor lagere prijzen, dan in Indië worden bedongen, verkocht worden. Hij houde mij ten goede dat ik hieruit lees: „ook nimmer voor *hogere* prijzen”. Ware het anders, de heer X. hadde het zeker gezegd. De huidige prijs hier is veelbeteekenend. En zulks is natuurlijk. De Indische marktprijs is tengevolge van het productie-monopolie dezelfde als indien Indië *niet* produceerde. Daartoe in staat gesteld door het monopolie, verkoopt de Koninklijke in Indië de Indische petroleum aan de Indiërs tegen den prijs, waarvoor de Standard Oil nog met voldoende voordeel kerosine kan aanvoeren en neemt zodoende van de bewoners van Indië voor het quantum, dat zij verbruiken, méér af dan van andere koopers van het Indische product, een bedrag gelijkstaande aan de vracht op dat quantum.

Ir. A. C. de Jongh deelt mee, dat in den loop van het vierde kwartaal van 1915 de *stijging* der vrachtprijzen van New-York naar Java \$ 0.90—\$ 1.00 per kist van 29 K.G. bedroeg. Ondanks die vrachstijging bleef de Socony importeeren en natuurlijk niet met verlies. Ook in den grooten strijd om de markt op Java, door den heer X. gememoreerd, ging het niet om verlies, doch alleen om winstderving (Jaarverslag 1911). Het verbruik van Indische kerosine in Indië zal in 1915 pl.m. 180.000 ton hebben bedragen. Wanneer wij niet rekening houden met de vracht, doch alleen met de vrachstijging, dan beteekent dit, dat in 1915 de Indische bevolking rond *f* 14.000.000 meer aan de Koninklijke heeft opgebracht, dan waarmede de lang niet bescheiden Standard Oil proportioneel tevreden was. Zulks tengevolge van het productie-monopolie. Nu is 1915 evenals de volgende oorlogsjaren natuurlijk abnormaal, doch daartegenover staat, dat het cijfer van 14 miljoen voor 1915 zeker te laag is. In ieder geval kan het dienen om een beeld te geven van de grootte van de belangen, waarom het hier gaat. Het is onjuist om de Koninklijke een en ander kwalijk te nemen. Iedere andere maatschappij had hetzelfde gedaan en volgens hetgeen de heer Dresselhuys onlangs in de Tweede Kamer mededeelde over brandhout en kolenprijzen, is de Staat als monopolist geen haar beter, reden waarom ik dan ook

petroleumregie bedenkelijk acht en niet zooals de heer X. weer vermoedt, toejuich.

Het is echter meer dan tijd, dat aan den huidige toestand een eind wordt gemaakt en waar het aanhangige Wetsontwerp zelfs niet probeert zulks te doen, acht ik het om die reden alleen reeds onaannemelijk.

Door mij is verder betoogd:

1°. dat de argumenten door den Minister aangevoerd om aan te toonen, dat een zuiver Staatsbedrijf niet levensvatbaar zou zijn, niet of niet meer juist zijn.

2°. dat de fiscale voordeelen uit zulk een Staatsbedrijf te verwachten, zelfs niet achter staan zullen bij die, welke het Wetsontwerp in uitzicht stelt.

Wat sub 1°. betreft was het hoofdargument van den Minister de vrees, dat men het Staatsbedrijf met zijn olie zal laten zitten. Door mij is aangetoond, dat hiervoor geen vrees behoefte te bestaan en dat zelfs geen prijzenstrijd zal ontstaan. Hiertegen voert de heer X. nu niet aan, dat de Koninklijke wél een prijzenstrijd zal beginnen of dat het land wél met zijn olie zal blijven zitten, doch dat de Koninklijke, indien het Land de Indische markt door lagere prijszetting bedierf, zich van deze markt zou terugtrekken, en zijn olie elders plaatsen; precies dus wat ik gezegd heb. Hij voegt hier aan toe:

„Thans is er echter meer vraag dan aanbod voor „olie en dit zal de eerstkomende jaren zoo blijven.

Wanneer dit waar is — en ik neem aan, dat ook de Minister dit algemeen erkende feit zal willen gelooven, nu een zoo bevoegd beoordeelaar als de heer X. het aanvoert — is het duidelijk, dat voor de vrees van den Minister, dat de Staat met zijn petroleum zal blijven zitten, geen schijn van grond aanwezig is — en dus óók niet voor de indiening van dit Wetsontwerp.

Wat het tweede punt betreft is door mij betoogd, dat het Wetsontwerp alleen uitzicht opent op een aandeel in een winst, waarvan de grootte door den medecontractant wordt bepaald en die op zijn best gelijk zal zijn aan de productie- en veredelingswinst, terwijl de groote distributiewinst den Staat geheel ontgaat. De heer X. helpt ons echter uit den droom. Ook de veredelingswinst is niet veilig. Het is blijkbaar de bedoeling de Djambi-productie te verwerken in de fabrieken der zusterbedrijven tegen een loon, waarvan de grootte dan onder de hoede van den Raad van Beheer zal bepaald worden door onderhandeling tusschen de Bataafsche en de Bataafsche.

Wat de distributiewinst aangaat betoogt de heer X. uitvoerig, dat het nieuwe gemengde bedrijf, waarin de Staat volkomen baas is, geheel vrij blijft zich bij een andere distributie-organisatie aan te sluiten dan bij die der Koninklijke b.v. bij die der Standard Oil, indien deze betere condities geeft. Ofschoon wij ongaarne afscheid nemen van het lieflijk beeld van Koninklijke en Standard Oil als lam en leeuw te zamen levend in het Djambi olieparadijs, werkend ten bate van den Staat, is de waarschijnlijkheid, dat de Bataafsche als Directie tot de verwezenlijking vrijwillig zal willen medewerken o.i. niet groot genoeg om er langer bij stil te staan.

Nu zegt wel de heer X., dat de Raad van Beheer de macht heeft om de Bataafsche daartoe te dwingen. Zij komt overeen met een Engelsche Board of Directors en zal in alles de leiding hebben. Ik wil niet de onvriendelijke vraag stellen of de heer X. dit zelf gelooft; doch zou gaarne zien, dat de heer X. iemand anders, thuis in petroleumzaken, aanwees, die het óók gelooft. De leden van den Raad van Beheer zullen practisch stroomannen zijn en zij zijn blijkens hun salaris van zegge *f* 5000 's jaars ook als zoodanig *bedoeld*.

De heer X. schijnt ook te meenen, dat men zich door aansluiting bij een verkoopsorganisatie, de winst van die organisatie verzekert. Leerrijk is dienaangaande het Jaarverslag der Anglo-Persian, dié echter

niet zoover gegaan is ook de Bataafsche als Directie te benoemen en dus zelfstandig onderhandelt.

„Were we now marketing ourselves the whole of our products, our profits would be fully double what they are to day.”

En deze jonge Maatschappij maakt inmiddels nog 70 pCt. netto winst over het gewone aandeelenkapitaal en keert 20 pCt. uit. Doch daar ontbreekt het dan ook niet aan zelfvertrouwen.

Veel van wat de heer X. verder aanvoert is juist of niet juist, doch voor de quaestie zelf van minder belang. Zonderlinge economische opvattingen komen hier en daar aan het licht. Doch op gezonde, economische basis staat het artikel na het slot, waar ter bekorting de onderteekening is weggelaten. Deze is inderdaad volkomen overbodig. Het is bekend, dat de verdediging van de Koninklijke door den Minister den genadeslag heeft gegeven aan het Djambi-ontwerp 1915. Ik heb eenige hoop, dat de verdediging van den Minister door dezen „onbekende” denzelfden dienst bewijst aan het aanhangige Wetsontwerp.

J. RUEB.

DE VOORDEELEN, VOORTVLOEIENDE UIT DE WIJZIGING VAN DE GEMEENTEWET EN VAN DIE OP DE INKOMSTEN-BELASTING 1914 EN DE VERHOOGDE UITKEERING KRACHTENS DE NOOD-WET 1897 IN VERBAND MET DE GEMEENTE-FINANCIEN.

Nu de gemeentebesturen zich een voorstelling hebben kunnen vormen van de directe en indirecte voordeelen, voortvloeiende uit de door de 2^e en 1^e Kamer goedgekeurde „Wijziging van de Gemeentewet en van de Wet op de Inkomsten-belasting 1914” en uit het bij de 2^e Kamer ingediende ontwerp-Wet tot wijziging van de Rijksuitkeering aan de Gemeenten, krachtens de artikelen 1 tot en met 9bis der Wet van 24 Mei 1897 (meer bekend als de Noodwet 1897), dient vooral door de grootere gemeenten ernstig te worden overwogen, op welke wijze zij kunnen geraken uit de zeer nadeelige positie, waarin zij in verhouding tot de kleinere gemeenten verkeerden. Hoewel niet geheel terecht, is men in het algemeen geneigd, om bij de beoordeeling der lasten, waaraan men als burger eener bepaalde gemeente is onderworpen, te letten op de hoogte van het bedrag der inkomsten-belasting. Geheel juist is dat natuurlijk niet, want de opcenten op de personeele belasting, het al of niet-heffen van een straatbelasting, welke vrijwel overal op de huurders wordt verhaald en de verschuldigde schoolgelden, al dan niet progressief, spelen mede een rol in de lasten, die door de Gemeentelijke overheid worden opgelegd.

Het is dus van groot plaatselijk belang alle mogelijke maatregelen te nemen, om te voorkomen dat de plaatselijke inkomsten-belasting belangrijk hoger wordt dan in gemeenten van gelijken omvang of soort en niet al te veel hoger dan die van een in de nabijheid liggende luxe-gemeente. De politiek der beide laatste regeeringen heeft het in de eerste plaats den grooten gemeenten in dat opzicht niet gemakkelijk gemaakt, door wetsvoorstellen in te dienen en maatregelen te nemen, waardoor zeer belangrijke lasten aan gemeenten met een groote bevolking worden opgelegd, terwijl nagelaten is, goed vloeiende bronnen aan te geven waaruit kan worden geput.

Sterker nog: herhaaldelijk werden maatregelen genomen, tengevolge waarvan de gemeenten zich uitgaven moesten getroosten, nadat de begrooting voor het loopende dienstjaar en het bedrag der te heffen belastingen reeds waren vastgesteld, zelfs kohieren door Gedeputeerde Staten waren goedgekeurd en belastingbiljetten waren uitgereikt. Er zijn zelfs gevallen, dat direct of indirect uitgaven werden opgelegd, nadat het dienstjaar zoowat was afgelopen.

(B.v. de verhoogde salarissen der boventallige onderwijzers).

Hoewel de verhoogde uitkeering krachtens de Noodwet 1897 geheel onvoldoende is, zullen de beide wets-ontwerpen, wet geworden, toch eenige belangrijke voordeelen aan de gemeenten bieden, welke voordeelen m.i. dienen te worden aangewend tot vermindering der plaatselijke inkomsten-belasting. Doet men dat niet en zou men de verkregen meerdere gelden gebruiken voor het doen van meerdere of hogere uitgaven, dan zou blijken, dat men den van alle kanten gesignaleerden nood der gemeenten niet zoo ernstig acht, als men wel heeft doen voorkomen en verliest men het recht, er steeds met meer kracht bij de Regeering op aan te dringen, dat volgens bepaalde normen de kosten van Onderwijs, Krankzinnigenverpleging en Politie voor rekening van het Rijk worden genomen.

Eenige gemeenten zijn den door mij aangegeven weg, die leiden moet tot vermindering der plaatselijke inkomstenbelasting reeds opgegaan.

In afwachting van de aangekondigde wet tot wijziging der uitkeering krachtens de Noodwet 1897 hebben eenige gemeentebesturen op de reeds voor maanden ingediende gemeentebegroting voor 1921 als ontvangst opgenomen een bedrag, hetwelk zij hopen te zullen verkrijgen door meergenoemde wetswijziging.

Amsterdam heeft er voor uitgetrokken f 5.000.000, krijgt indien de wet ongewijzigd wordt aangenomen f 2.466.622, Utrecht trok uit f 200.000 en zal in dat geval krijgen f 394.720 en voor Haarlem zijn de getallen respectievelijk f 250.000 en f 177.898.

Hiermede geven deze gemeenten dus bij voorbaat aan, dat zij met de baten, voortvloeiende uit de wetswijziging, de plaatselijke inkomstenbelasting willen verminderen. Immers deze belasting is bij vrijwel alle gemeenten de sluitpost der begrooting, en door die bate als ontvangpost op te nemen, konden zij volstaan met een lager bedrag vast te stellen voor inkomsten-belasting, dan anders noodig zou zijn geweest.

Zooals men ziet, heeft Amsterdam en ook Haarlem voorloopig een te hoog bedrag uitgetrokken en krijgt Utrecht een hooger bedrag dan op de begrooting is vermeld.

Wil men die richting niet uit, met de genoemde bate te doen dienen ter verlaging van de Inkomsten-belasting, dan zou deze wetswijziging wel eens het gevolg kunnen hebben, dat de bevolking eener gemeente zwaardere lasten werden opgelegd, dan het geval zou zijn geweest indien deze hogere uitkeering achterwege ware gebleven. Immers het Rijk moet zich de 10 à 11 miljoen gulden, die de gezamenlijke hogere uitkeeringen zullen eischen, verschaffen, en het is niet onmogelijk dat een hogere Rijks inkomsten-belasting daarvan het gevolg zal zijn.

Men zou dus voor het feit kunnen komen te staan: *gelijke* plaatselijke inkomsten-belasting en *hogere* Rijksinkomsten-belasting.

Ook de middelen, die kunnen voortvloeien uit de wijziging der gemeentewet moeten m.i. dienen tot verlaging der plaatselijke Inkomsten-belasting, omdat de verruiming van het belastinggebied der gemeenten bijna grootendeels komt ten laste van de burgerij, die de Gemeente bewoont, waar de nieuwe belastingen worden geheven.

Indien men overgaat tot het heffen van eene zake-lijke belasting op de bedrijven, het heffen van opcenten op de vermogens-belasting, het verhoogen tot 80 pCt. respectievelijk 20 pCt. der grondbelasting (wat zeer veel gemeenten *moeten* doen met het oog op de nu reeds geheven opcenten op de personeele belasting)¹⁾, het heffen van een belasting op de verzekering

¹⁾ Zie artikel 247 der Gemeentewet.

Aan het eerste lid van dat artikel wordt thans toegevoegd de volgende zinsnede:

„Zij worden boven het bedrag van tachtig eerst geheven, indien de opcenten op de grondbelasting tot het maximum, bedoeld in artikel 242a, zijn opgevoerd.”

tegen brandschade, dan zullen al deze belastingen door de burgerij moeten worden opgebracht en zal het worden zooals Mr. van Doorn in de 2e Kamer opmerkte „Het is slechts een kwestie met welke saus de kip gegeten moet worden”. Eenige andere belastingen, zooals de belasting op bouwterreinen, „Kurtax” en „betterment tax” kunnen misschien gedeeltelijk of, wat de kurtax betreft geheel voor rekening komen van niet ter plaatse gevestigde personen of lichamen.

Voor een klein gedeelte kan dat ook het geval zijn bij de verhooging der procenten op de grondbelasting, omdat daardoor uitwonende bezitters kunnen worden getroffen. Doch dan nog slechts indien het geen verhuurde perceelen betreft, daar men anders er wel zoo spoedig mogelijk toe zal overgaan, den huurders de hoogere lasten op de schouders te leggen.

De gemeente 's-Gravenhage wenscht de verhoogde procenten op de grondbelasting te gebruiken om de straatbelasting te verlagen; ik zou er de voorkeur aan geven — mede met het oog op de uitwonende eigenaars van perceelen — om ook deze gelden te gebruiken voor vermindering der inkomstenbelasting.

Afgescheiden van het bovenstaande zou ik in verband met het wets-ontwerp „Noodwet 1917” nog een opmerking willen maken.

De hier voorgestelde verhoogde uitkeering geeft nog geen gezonde financieele verhouding tusschen de groote en de kleine gemeenten. De belastingen in de verschillende gemeenten van Nederland moeten meer genivelleerd worden, om te voorkomen, dat de groote centra nog meer door de kapitaalkrachtigen, die vaak op zeer zware, soms te zware lasten zitten, worden verlaten. En nu is men onbillijk en geeft men blijk, geen juist begrip te hebben van een gemeentelijke huishouding, indien men beweert, dat het uittrekken van kapitaalkrachtigen geheel de schuld is van de te royale besturing der groote gemeenten, hoewel ik ook niet wil beweren, dat dit verwijt altijd ongegrond is.

Men moet ook in dat opzicht objectief zijn en rekening houden met de groote moeilijkheden waarmede de groote gemeenten te kampen hebben.

Teneinde deze zoo hoog noodige nivelleering tusschen de belastingen, geheven in de groote en kleine gemeenten, te verkrijgen is het m.i. zeer gewenscht, dat de Staten-Generaal verder gaan dan de Regeering thans voorstelt en dat zij zich vereenigen met de voorstellen „de Geer” c.s. Dat kan een belangrijke verhooging der Rijks inkomstenbelasting ten gevolge hebben, doch de gemeenten in staat stellen de plaatselijke inkomstenbelasting belangrijk te verlagen.

Mochten de Staten-Generaal niet zoover willen gaan, dan is het m.i. toch billijk, dat de nu weer in rekening gebrachte vermindering, ingevolge Artikel 9bis — in meergenoemde Noodwet 1897 ingevoegd bij de wet van 3 Juni 1905 — vervalt, omdat de redenen die tot de invoering hebben geleid, niet meer bestaan, nu de nieuwe onderwijswet in werking is getreden.

J. H. TH. O. KETTLITZ.

Utrecht, Januari 1921.

LONDENSCHER CORRESPONDENTIE.

De Labour Party en de werkloosheid; handelsbeweging over December; het bouwprogramma der regeering; toestand in den wolhandel; een succes der Zui-nighheidscampagne.

Onze Londensche correspondent schrijft ons dd. 15 Januari 1921:

The Labour Party has now definitely decided to have nothing to do with the proposed inquiry into the present position of the unemployment problem. Its refusal is based upon the supposed inadequacy of the terms of reference: and this standpoint was maintained in spite of the willingness of the Minister of Labour to widen the scope of the in-

quiry so as to meet the objections raised by Mr. Arthur Henderson. Instead of joining the Government in seeking remedies and investigating causes, the Labour Party and the Trade Unions are to set up a Committee of their own which is to report to a special conference on January 27.

The reasons for this decision have been much canvassed, and the suggestion is being freely put forward that it is simply an electioneering device of the Party. There is, I think, some reason to suppose that this suggestion is not quite devoid of truth: the Labour Party in the House of Commons has recently been acquiring rather a bad name for saving the Government in critical divisions, and it may well be that the leaders desire to emphasise their freedom. But the real reason is probably other than this. In spite of the fact that in the past the idea of short time has been universally accepted, Labour opinion has hardened against it, in consequence of the reluctance of the men already on short time to sacrifice any more of their wages. The result is that the Labour Party is pressing for „maintenance”, and it is fairly clear that this the Government will refuse. The argument of the workmen is that they simply cannot afford to allow the Standard of Life to be depressed any more than it is already by the shorter working week. This is the explanation of the refusal of the Dockyard Workers to agree to organised short time: they will consent only on condition that they receive the same wage: an obviously impossible situation.

Meanwhile the depression is reaching groups of workers which no-one thought of as being in immediate danger. I refer to the railwaymen and the miners. The National Union of Railwaymen has already had to consider what to do with the men displaced in London and the Lancashire areas: and the papers are beginning to mention pits in which miners are being discharged. Altogether the plan by which the workers were to support their unemployed fellow workers by sharing jobs has received a death blow, at any rate insofar as this idea was to be the central pillar of the remedial scheme. In individual trades it will probably still be resorted to. The difficulties of the present situation are added to by the financial position of some of the Unions: thus in the Lancashire area some of the weaker unions have already been forced to suspend all benefits, whilst in other cases the benefits have had to be drastically cut down. The pressure on other sources will become correspondingly greater: but the reluctance of the municipalities to add to their burdens is having the effect that the £3 millions promised by the Government is not being used to the extent that it might be. Since only a portion of the money will be found out of this fund, but the greater part by the local authority, it has actually been found necessary by the Chairman of the Administrative Committee to ask for schemes to be put forward rapidly.

This simple game of driving the unemployed from pillar to post must, of course, end somehow. How, it is fairly easy to see. Under the English law, the destitute person, whether able bodied or not, has a claim on the Poor-Law. The result is that the local authorities are not really saving the ratepayer anything by refusing to put relief schemes before the Government: all that ultimately happens is that the unfortunate men and women concerned go to the Guardians for relief.

The real hope is to reopen trade. If one wanted to be cynical, one could say that nothing is more likely to teach people sense than a state of affairs like the present: but the authorities really do want to reopen trade. Only it seems just as difficult to find the way here as it is with regard to relief works. The discussion of credit schemes goes on, but there is a certain unreality about the whole thing. I do not find that

the City has really considered the problem of reconciling the pledging of assets under the Ter Meulen scheme with the rights of the Reparations Commission, though it is clear that Germany at any rate cannot pledge assets to which the latter body has prior claims. In the case of Russia, the recent judgment makes it difficult to see how anyone can trade if other creditors have prior rights. In the case of the insurance of exports, the problem of the premiums which will have to be charged has yet to be fairly faced. Altogether, it is impossible to be very sanguine about any of these matters.

The figures for Foreign Trade in December last do not make very cheerful reading even now, when one is getting accustomed to the fact that the great export boom is over. The figures are as follows:

	Food, Drink & Tobacco	Articles Mainly or Wholly Unmanufactured	Articles Mainly or Wholly Manufactures	Totals, including Miscellaneous.
(In millions of pounds sterling)				
Imports/December.....	£ 59.4	£ 48.6	£ 34.6	£ 142.8
Increase or decrease on Month..	„ 2.1 decrease	„ 2.0 increase	„ 1.4 decrease	„ 1.5 decrease
Export/December.....	„ 3.8	„ 12.3	„ 78.8	„ 96.6
Increase or decrease on Month..	„ 0.9 decrease	„ 2.9 increase	„ 24.9 decrease	„ 22.8 decrease
For the whole year, the figures work out thus:				
Imports.....	„ 767.4	„ 711.5	„ 454.8	„ 1936.7
Increase or decrease on Year:..	„ 48.2 increase	„ 104.7 increase	„ 158.8 increase	„ 310.5 increase
Exports.....	„ 50.9	„ 145.7	„ 1120.7	„ 1335.6
Increase or decrease on Year:..	„ 17.1 increase	„ 34.4 increase	„ 479.2 increase	„ 537.0 increase

The Exports are those of British Produce only: but the year as a whole has certainly shown a remarkable expansion in the totals of values. So far as physical quantities are concerned, the weight of exports and of imports is still far below the figures of 1913. Thus the weight of imports in December is returned as 3723 thousand tons as compared with 4431 tons in 1913 and 3466 tons in 1919. The weight of exports was 743.000 tons of merchandise and 2.613.000 tons of coal, etc. in the corresponding month last year, 1.206.000 tons and 6.526.000 tons respectively in the same months of 1913.

The Building programme of the Government has suddenly received a check by the orders of the Treasury. At the same time it now seems that the degree of the shortage was overstated by the Ministry of Health. The prevalent idea has been that some 500.000 houses were required. Now the Registrar-General in his recently published report for the year 1919 is saying that a net addition of 140.000 houses would be enough for the estimated increase of population. This, of course, does not take into account the undoubted need for an improvement in the quality of the housing of the population. This revised estimate will of course mean that if it is accepted as finally authoritative by the Cabinet the scheme for absorbing 50.000 of the unemployed in the Building Trades will finally die. The scheme never had much life, the unions hated it, and the degree of unemployment in the building trades is now considerable. As a matter of fact, the House market is by no means in a flourishing condition at present, it looks as if the supply of housing has been more or less adapted to the demand by the conversion of houses into flats, so that what there is goes a longer way.

The „Manchester Guardian” is able to see just a glimmer of revival in the cotton industry, but the woollen trade seems to be as badly off as ever. At any rate this week's wool sales have not been a success, owing to the Government being still unwilling to meet buyers on the question of the minimum price. Things were better on Thursday, but on the two previous days very little was done, and a protest was made by the market on the Government attitude. Friday's Press announces the composition of the new Australian Wool Realisation Directorate.

A great deal is being made by the Government of the support the scheme is receiving from the Wool Federation, but to judge from the comments of the Correspondent of the Economist at Bradford there is still considerable dissatisfaction with the scheme.

M. Krassin has now left, after a final interview with the Board of Trade: and to judge from an interview in the „Daily Herald” he is not very optimistic as to the final outcome of his long negotiations here.

The Economy Campaign has scored a great success this week, when the Government nominee was severely defeated at the polls at Dover by an „anti-Waste” candidate. The latest cause of complaint is the new list of telephone charges, which is rivalling the unemployment problem as a feature in the newspapers. The business community is getting little comfort from the Post-Master General, who is taking

the line that the telephone service has not raised its prices to anything like the same extent as other services, and that the present system means that some users are paying absurdly little for what they get. The agitation is so hot, however, that it is likely that some modification will have to be made, especially as the political position of the Government has weakened by its recent defeat.

The failure of the Treasury to announce the new limit of the year's fiduciary circulation is causing a certain amount of comment. In some quarters it is suggested that the same amount as last year will remain the limit this year, but it is hardly likely that the recommendations of the Cunliffe Committee will be disregarded in this way. It is anticipated also that the Bank Rate will come down, and optimists point to the recent rise in the American Exchange, which was quite sensational in the early part of the week, in justification of this view. The latest figures show a considerable decline in the circulations. The Bank figures are as follows:

Public deposits	£ 0.835.392 decrease
Other deposits	„ 31.850.400 „
Government Securities	„ 30.520.325 „
Other Securities	„ 3.937.555 „
Reserve	„ 1.730.154 increase
Circulation	„ 1.734.995 decrease
Coin and Bullion	„ 0.004.841 „

The Currency Note Circulation shows a decline of £ 6.969.586, the position as to Notes held in Reserve being unchanged.

INDEX-CIJFERS.

Ook gedurende de maand December is een aanzienlijke daling ingetreden in groothandelsprijzen; het totale indexcijfer bedraagt aan het einde van die maand 5924 punten, een daling van 670 punten met einde November. Dit verschil bedroeg de vorige maand 581 punten. Sinds het hoogst bereikte niveau, n.l. 8352 einde Maart van dit jaar, is het totale indexcijfer 2428 punten gedaald en het procentuele cijfer van 379,6 op 269,3 gekomen. Het totaal-cijfer van deze maand is het laagste sinds April 1919. Een jaar geleden bedroeg dit cijfer 7364 punten, gedurende de daarop volgende drie maanden steeg het voortdurend snel, tot einde Maart het hoogste punt bereikt werd. Daarna treedt de daling in met een kleine

reactie in Juli, volgende op een scherpe daling in Juni.

Hieronder volgt de gebruikelijke — aan „the Economist” — ontleende tabel.

Data	Granen en vleesch	Andere voedings- en genotm.	Weefstoffen	Delfstoffen	Diversen: oliën, hout, rubber, enz.	Totaal	Algemeen indexcijfer
Basis (gemidd. 1901—5) . . .	500	300	500	400	500	2200	100,0
1 Januari 1914	563	355	642	491	572	2623	119,2
1 April „	560	350½	626½	493	567	2597	118,0
1 Juli „	565½	345	616	471½	551	2549	115,9
1 October „	646	405	611½	472½	645	2780	126,4
Einde Dec. 1914	714	414½	509	476	686½	2800	127,3
„ „ 1915	897	446	731	711½	848½	3634	165,1
„ „ 1916	1294	553	1124½	824½	1112	4908	223,0
„ „ 1917	1286½	686	1684½	839½	1348½	5845	263,2
„ „ 1918	1303	782½	1805½	816	1337	6094	277,0
„ Jan. 1919	1287	782½	1618½	828	1335	5851	265,9
„ Febr. „	1288½	782½	1596½	818	1310½	5796	263,8
„ Mrt. „	1285	782½	1502	844½	1294	5708	259,4
„ April „	1306½	752	1512½	912½	1290½	5774	262,4
„ Mei „	1310½	776½	1643	931	1327	5988	272,2
„ Juni „	1338	800	1741½	937	1371½	6188	281,3
„ Juli „	1339½	805½	1854½	1033½	1417	6450	293,2
„ Aug. „	1380	822½	1877½	1040	1383	6503	295,6
„ Sept. „	1399	817½	1979½	1047	1344	6587	299,4
„ Oct. „	1412	838	2123	1064	1358	6795	308,9
„ Nov. „	1427½	866	2202½	1093	1396	6985	317,5
„ Dec. „	1441½	881½	2442½	1145	1453½	7364	334,7
„ Jan. 1920	1461	857½	2702½	1211½	1535½	7768	353,1
„ Febr. „	1454	886½	2951½	1253½	1614½	8160	370,9
„ Mrt. „	1508	914	2974½	1246	1709½	8352	379,6
„ April „	1498½	908	2938½	1232½	1654½	8232	374,2
„ Mei „	1484	981½	2819	1295½	1619	8199	372,7
„ Juni „	1511	929½	2562	1289	1555½	7847	356,7
„ Juli „	1499	934	2594	1308	1541	7876	358,0
„ Aug. „	1438	927	2521	1302½	1554½	7743	352,0
„ Sept. „	1504	928	2362½	1311	1539½	7645	347,5
„ Oct. „	1560½	900½	1951½	1316½	1446	7175	326,1
„ Nov. „	1478	869½	1651	1259½	1336	6594	299,7
„ Dec. „	1344	805	1284	1216	1275	5924	269,3

De textielgroep vertoont, evenals de vorige maand, de grootste daling, 367 punten en heeft het laagste cijfer bereikt sinds Mei 1917. De meeste weerstand in de algemeene daling vertoont de groep „delfstoffen”, die in de afgelopen drie maanden slechts 100 punten gedaald zijn.

Een duidelijker overzicht nog geeft de onderstaande tabel, aangevende de indexcijfers van de 5 verschillende groepen na het sluiten van den wapenstilstand; November 1918 is gelijk 100 gesteld.

Data	Granen en vleesch	Andere voedings- en genotm.	Weefstoffen	Delfstoffen	Diversen: oliën, hout, rubber, enz.	Totaal
Einde Nov. 1918 ..	100	100	100	100	100	100
„ Sept. 1919 ..	103	104	107	116	97	106
„ Dec. 1919 ..	112	113	132	126	104	118
„ Mrt. 1920 ..	117	116	161	138	123	134
„ Aug. 1920 ..	111	118	136	144	112	124
„ Sept. 1920 ..	117	119	128	145	110	123
„ Oct. 1920 ..	121	115	104	145	104	118
„ Nov. 1920 ..	115	111	89	139	96	106
„ Dec. 1920 ..	104	103	69	134	92	95

Met uitzondering dan van de delfstoffen is het niveau bij het sluiten van den wapenstilstand bijna weder bereikt of is er reeds voor de groep „diversen” en in aanzienlijker mate, n.l. 31 pCt., voor de textielgroep beneden. Voedingsmiddelen zijn thans lager dan zij sinds de herfst van 1919 geweest zijn.

Gedurende de afgelopen maand zijn de noteeringen meest lager. Granen zijn zonder uitzondering aanzienlijk in prijs gedaald en meel eveneens iets lager. Aardappelen zijn onveranderd gebleven en de dalingen in de noteering van schapen- en varkensvleesch overtreffen verre de kleine stijging in rundvleesch. De eenige belangrijke verandering in de tweede

groep der voedingsmiddelen is een sterke vermindering van den suikerprijs. De daling van weefstoffen heeft betrekking op alle goederen van deze rubriek. Katoen en katoenen stukgoederen zijn aanzienlijk gedaald, echter niet zóó sterk als de vorige maand.

IJzer- en staalprijsen zijn niet veranderd, ofschoon eenige reductie werd verwacht. De kleinere metalen zijn lager, vooral lood. Met uitzondering van leder, petroleum en soda, die onveranderd zijn gebleven, zijn alle artikelen in de groep „diversen” lager.

Een vergelijking van de marktnotering van eenige belangrijke handelsartikelen over de laatste vijf jaren en 1913 laten wij hier volgen:

	1913	1916	1917	1918	1919	1920	1921	+ of — sinds 1919
Katoen (middl.) 7.14 d.	10.64 d.	23.02 d.	22.20 d.	30.75 d.	10.27 d.	—	20.48 d.	— 31½ d.
„ (32's tw.) 10½ d.	17½ d.	37 d.	41½ d.	55½ d.	24½ d.	—	—	— 2
Henn. (Manilla) £ 26½	£ 60	£ 85	£ 100	£ 60	£ 58	—	—	— £ 2
Zijde (Canton) 12/6	14/6	24/	25/	48/6	24/	—	—	— 24/6
Vlas ..... £ 32½	£ 94	£ 147	£ 177	£ 230	£ 150	—	—	— £ 80
Cleveland (ruw ijzer No. 3) ..	50/6	87/6	95/	95/	160/	225/	+	65/
Stalen rails. ...	130/	225/	217/6	217/6	350/	510/	+	160/
Koper (Stand.) £ 64	£ 138½	£ 110½	£ 112	£ 116½	£ 71½	—	—	— £ 44½
Tin „ £ 167½	£ 178½	£ 294	£ 236	£ 347½	£ 205½	—	—	— £ 141½
Lood (Engelsch) £ 18½	£ 32½	*) £ 30	*) £ 37½	£ 46½	£ 25½	—	—	— £ 21
Talk 34/	50/6	72/	88/6	108/	58/	—	—	— 50/
Petroleum .... 8½ d.	13½ d.	19½ d.	19½ d.	21 d.	27½ d.	+	+	6½ d.
Tarwe 31/	74/0	71/1	72/3	72/6	86/9	+	+	14/3
Gerst 25/10	67/5	57/7	62/3	105/10	72/7	—	—	— 33/3
Haver 18/4	47/4	44/2	50/6	57/2	42/9	—	—	— 14/5
Suiker (W-Ind.) 11/6	1)41/10	44/6	55/6	63/6	42/	—	—	— 21/6
Thee ..... 5 d.	8½ d.	*)15 d.	*)16 d.	*)20½ d.	*)13½ d.	—	—	— 7½ d.
Rijst 7/7½	20/	26/3	26/3	—	25/	—	—	—

Alle artikelen, met uitzondering van ijzer en staal, tarwe en petroleum, zijn lager dan aan het einde van 1919. Vergeleken met 1913 vertoont Amerikaanse katoen maar een betrekkelijk geringe vermeerdering. Suiker vertoont in vergelijking met 1919 een daling van 33 pCt., maar is nog ongeveer 95 pCt. hooger vergeleken met 1913.

Datum	Algem. indexcijf. van „the Economist”	Gem. ponden koers over de afg. mnd.	Herleid algemeen indexcijfer.
1 Januari 1914.....	119,2	12,11¼/4	119,6
1 Januari 1915.....	127,3	11,78	124,1
1 Januari 1916.....	151,6	11,02	138,3
1 Januari 1917.....	223,0	11,68	215,6
1 Januari 1918.....	263,2	11,06	240,9
1 April „.....	266,6	10,395	229,4
1 Juli „.....	277,5	9,37	214,4
1 October „.....	283,5	9,86	228,1
1 Januari 1919.....	277,0	11,19	256,6
Einde Januari 1919....	265,9	11,33	249,4
„ April „.....	262,4	11,535	250,1
„ Juli „.....	293,2	11,70	284,0
„ October „.....	308,1	11,06	282,1
„ Januari 1920....	353,1	9,83	286,7
„ Februari „.....	370,9	8,985	275,9
„ Maart „.....	379,6	10,125	318,2
„ April „.....	374,2	10,65	329,9
„ Mei „.....	372,7	10,655	328,7
„ Juni „.....	356,7	10,905	322
„ Juli „.....	358,0	11,107	329,2
„ Augustus „.....	352,0	11,01	320,8
„ September „.....	347,5	11,21	322,5
„ October „.....	326,1	11,20¼/4	302,48
„ November „.....	299,7	11,37	282,09
„ December „.....	269,3	11,31	280,6

AANTEKENINGEN.

De vorderingen der Vereenigde Staten op de geallieerde landen. — In zijn onlangs aan het Congres voorgelegde jaarverslag geeft de „Secretary of the Treasury Houston” een overzicht van de tot op 15 Nov. 1920 aan de Regeeringen der geallieerde landen verstrekte leeningen, wat betreft hun hoofdsom en de tot op dien datum betaalde en achterstallige rente.

In de eerste plaats volgt hieronder een overzicht van de sinds 24 April 1917 toegestane credieten en van de bedragen, tot welke hierover is beschikt.

Landen:	Toegestane credieten	Voorgesloten bedragen
België.....	\$ 349,214,467	\$ 349,214,467
Cuba	„ 10,000,000	„ 10,000,000
Tsjecho-Slowakije..	„ 67,329,401	„ 61,256,206
Frankrijk	„ 3,047,974,777	„ 2,997,477,800
Engeland	„ 4,277,000,000	„ 4,277,000,000
Griekenland	„ 48,236,629	„ 15,000,000
Italië	„ 1,666,260,179	„ 1,631,338,986
Liberië.....	„ 5,000,000	„ 26,000
Rumanië.....	„ 25,000,000	„ 25,000,000
Rusland.....	„ 187,729,750	„ 187,729,750
Servië.....	„ 26,780,465	„ 26,780,465

Totaal..... \$ 9,710,525,310 \$ 9,580,823,677

De Regeeringen der volgende zes landen hebben tot 15 Nov. 1920 een deel der hoofdsom terugbetaald:

De Engelsche Regeering.....	\$ 80,181,641
De Fransche Regeering.....	„ 31,449,357
De Roemeensche Regeering...	„ 1,794,180
De Servische Regeering.....	„ 605,326
De Cubaansche Regeering.....	„ 500,000
De Belgische Regeering.....	„ 10,000

Totaal..... \$ 114,540,504

Wat de rentebetaling betreft was de toestand op 15 Nov. 1920 als volgt:

	Betaalde rente	Achterstallige rente
België.....	\$ 10,907,281	\$ 25,330,095
Cuba.....	„ 1,136,865	—
Tsjecho-Slowakije..	„ 304,178	„ 3,996,890
Frankrijk.....	„ 128,140,816	„ 211,524,703
Engeland.....	„ 233,357,185	„ 314,582,824
Griekenland.....	„ 409,153	—
Italië.....	„ 57,598,852	„ 120,258,713
Liberië.....	„ 161	„ 1,618
Rumanië.....	„ 263,313	„ 1,605,621
Rusland.....	„ 4,595,564	„ 21,187,741
Servië.....	„ 636,059	„ 1,998,000

Totaal..... \$ 437,349,431 \$ 700,494,709

De op de Russische obligaties betaalde intrest loopt tot 15 November 1917, terwijl \$ 1,865,925 te voren gedeponerd werd voor 15 Mei 1918 vervallende coupons.

Credietverleening door de Vereenigde Staten aan Europa. — De War Finance Corporation heeft bekend gemaakt, dat zij haar werkzaamheden op den ouden voet hervat. Begin December werd te Chicago de American Foreign Trade Finance Corporation met een kapitaal van \$ 100.000.000, waartegen een milliard aan obligatiën kan worden uitgegeven, opgericht, en op 18 December de American Products Export and Import Company, die met de Federal International Banking Corporation den katoenexport zal financieren.

Met deze gebeurtenissen hebben de plannen tot credietverleening door de V. S. aan Europa een vasten vorm aangenomen en het loont wel de moeite de voorgeschiedenis van een en ander na te gaan. Teméer is dit het geval, doordat op deze wijze blijkt, hoezeer deze verschilt van den loop, dien de voorbereiding der credietverleening aan het buitenland in Engeland neemt. Ook in de Unie is aanvankelijk heel wat overlegd en gedokterd. In de laatste maanden is evenwel het vraagstuk met kracht ter hand genomen met het resultaat, dat thans de genoemde instellingen tot stand zijn gekomen. In Engeland daarentegen schijnen nog steeds aanzienlijke moeilijkheden overwonnen te moeten worden, alvorens men een plan kan opstellen, dat aan alle eischen, die men daaraan stelt, voldoet. Aan mindere ervaring der Engelsche bankiers zal dit toch zeker niet liggen. Eerder het tegendeel. De verklaring ligt in de opheoping van voorraden, die wel is waar ook in Engeland niet onaanzienlijk is, doch in de Vereenigde Staten thans zoodanigen omvang heeft aangenomen dat forceering van den export noodzakelijk is.

In tegenstelling tot Engeland, waar het de indu-

strie is, wier afzet bevorderd moet worden, beoogt men in de V. S. in de eerste plaats den uitvoer van landbouwproducten (katoen en graan) weer te doen opleven. Over organisaties ter bevordering van den afzet van industrie-producten wordt tot dusver niet of nauwelijks gerept.

Door de daling van de prijzen van hun product kwamen katoenplanters en farmers natuurlijk in actie. Hun critiek gericht tegen de politiek van den Federal Reserve Board, die verdere credietuitzetting tegen ging, den schatkistsecretaris, die de War Finance Corporation niet weder in het leven wilde roepen, wette zich ook al spoedig in het Congres, waar de vertegenwoordigers der landbouwdistricten hun partijverschillen terzijde zetten, om aldus gezamenlijk steun maatregelen te kunnen doordrijven op grond van een enquête, die door het House and Senate Committee on Agriculture werd gehouden.

De plannen tot steun aan den graan- en katoenbouw kunnen we in twee categorieën verdeelen, n.l. in die tot het verleen van bijstand door maatregelen of organisaties, die alleen binnenslands werken en in die, welke den binnenlandschen toestand willen verbeteren door het stimuleeren van den export. De tweede categorie overtreft de eerste verre in beteekenis, doch deze laatste verdient toch ook de aandacht, niet het minst, om de merkwaardige plannen, die hierbij te berde zijn gebracht.

Zoo diende Senator Hitchcock een wetsontwerp in, waarbij de Schatkistsecretaris gemachtigd wordt \$ 60.000.000 per jaar uit de winsten der F. R. Banks te bestemmen voor den aankoop van pandbrieven der Federal Land Banks, terwijl door wijziging van de Federal Farm Loan Act deze banken gerechtigd zouden worden aan de boeren geld op hun ceelen voor te schieten. Representative Young van Noord Dakota vond deze uitbreiding van het bedrijf dezer hypotheekbanken blijkbaar zoo mooi, dat hij eenige dagen later een bill indiende, om gedurende twee jaren \$ 50 miljoen uit de winsten der F. R. Banks op dezelfde wijze aan te wenden ten bate van de wolproducenten en veeboeren. En de heer Platt van den F. R. Board verklaarde dit alles voor geheel juist te achten, ook „from a banking standpoint”. Verder wordt melding gemaakt van de oprichting van een Live Stock Finance Corporation te Chicago met een kapitaal van \$ 22 miljoen, welks zaken, bestaande in het disconteren van promessen van veeboeren 1 Maart 1922 weer afgewikkeld moeten zijn. De promessen mogen een max. looptijd van 6 maanden hebben en kunnen éénmaal verlengd worden. Iets dergelijks beoogt de uitgifte van \$ 500.000 Wheat Gold Bonds in Spokane. Wegens hun looptijd van 6 mnd. om den oogst te kunnen aanhouden, zou men deze beter notes kunnen noemen.

Bij deze en andere plannen, waarbij het, zooals men ziet, om betrekkelijk kleine bedragen gaat, is het doel het mogelijk maken den oogst aan te houden, tot de prijzen verbeteren zullen. Geen wonder, dat Governor Harding van den F. R. Board en Secretary of the Treasury Houston zich hiertegen ten sterkste verzetten. „Het is onmogelijk”, aldus de eerste, „voor welk bankstelsel ook, gedurende eenigszins aanzienlijken tijd alle oogsten van stapelartikelen uit de markt te houden.” Hoe groot de vraag naar crediet, waaruit de noodzaak van goederenafzet naar het buitenland onmiddellijk voortvloeit, nog steeds is, blijkt wel uit een schrijven, dat wij dezer dagen uit de V. S. ontvangen mochten, en waarin wij lezen, dat zoodra de banken eenig licht zien, er steeds weer nieuwe geldleeners klaar staan, om de ontstane ruimte aan te vullen. Het zal dan ook nog wel geruimen tijd duren, voor handel en industrie minder bedrijfskapitaal noodig hebben en geld zal dus nog wel niet spoedig goedkoop worden. Intusschen kregen de heeren Harding en Houston heel wat te hooren. Het volgende zijn twee paragrafen uit een resolutie van een katoenplan-

terscongres op 6 Dec. 1920 te Fayetteville (N. C.) gehouden:

3. We especially condemn Chairman Harding of the Federal Reserve Board for his criticism of farmers for holding their cotton for higher prices, as he has nothing whatever to do with such cases.

4. We also condemn his statement for using the term, „Consumers”, which shows him up as both ignorant and little. He should rather be advocating the cause of the farmers in their efforts to bring about living prices, rather than sitting back on his fat job, drawing a big salary, feeling pompous, and assuming the attitude that he is a guardian for the public.

De oprichting van American Foreign Trade Finance Corporation en den Federal International Banking Corporation, beide krachtens de Edge Act,¹⁾ werd in de zakelijke sfeer gehouden.

Voorbereid op de jongste jaarvergadering van de American Bankers Association in October werd 10 December eerstgenoemde maatschappij te Chicago opgericht met een kapitaal van \$ 100 miljoen, dat men hoopt te plaatsen niet bij enkele groote financiële instellingen, maar bij allen, die tenslotte bij den Amerikaanschen export belang hebben. Wat de emissie der op grond van dit kapitaal uit te geven obligaties betreft, ten aanzien van de kans, dat deze zou slagen, deed Charles H. Sabin, President van de Guaranty Trust Co., op de oprichtingsvergadering geen concrete mededeelingen, al liet hij zich in zeer algemeene termen optimistisch uit.

Eenige dagen te voren, was de oprichtingsacte van de American Products Export and Import Company geregistreerd. Bescheidener opgezet, met een kapitaal van \$ 10 miljoen, waarvan de plaatsing geschiedde „with whirlwind results”, bedoelt zij samen te werken met de Federal International Banking Company, gevestigd te New Orleans, om den katoenexport te financieren. Deze laatste Edge corporation, waarvan het kapitaal \$ 6.000.000 werd overteekend, moet zich tot financieren beperken, de Products Company belast zich met den koop en den verkoop. De export naar de centrale landen werd reeds ter hand genomen, „with future possibilities virtually unlimited”, zooals het heet. Deze organisatie is een gevolg van een advies van Governor Harding aan de planters, zelf een exportbank voor katoen op te richten.²⁾

Minder wlot en met meer gedruisch ging het weder in het leven roepen van de War Finance Corporation in zijn werk, waarbij de politiek in het spel kwam. Zooals in den aanvang reeds werd opgemerkt, was de toestand in den landbouw het voorwerp van een enquête van het Committee on Agriculture, dat tal van personen hoorde.

Vóór de herleving van de Corporation waren de voormalige directeur Eugène Meyer en alle Senatoren en afgevaardigden van landbouwdistricten, er tegen, adviseerden o.m. Senator Edge (N.-Jersey), die er op wees, dat de planters en graanboeren niet alleen te klagen hebben, Governor Harding, die de bezorgdheid der graanproducenten overdreven vond, Secretary Houston, die betoogde, dat het particulier initiatief de credietkwestie op moest lossen en de regeering, die over 1920 een tekort aan \$ 2 milliard raamt, niet nog eens geld kon gaan leenen voor het financieren van den export en anderen. Voor het houden van de credietverleening buiten regeeringsbemoeyenis pleitten o.m. verder nog Mark O. Prentiss, het hoofd van het U. S. Clearing House of Foreign Credits, O. K. Davis, Secretaris van den National Foreign Trade Council en William C. Redfield, president van de American Manufacturers' Export Association.

Desondanks konden de vereenigde agrarische Senatoren op 13 Dec. een wetsontwerp doen aannemen, inhoudende, dat:

1. de War Finance Corporation weer in het leven werd geroepen;

1) Zie jrg. 1920 pgn. 167.

2) Zie pgn. 1009 van den vorigen jaargang.

2. dat de F. R. Board maatregelen behoort te treffen voor een ruime credietverleening op onderpand van landbouwproducten tegen redelijke rente.

Deze poging, om politieke druk op den F. R. Board uit te oefenen, (eerst had er gestaan: tegen de laagst mogelijke rente”), leed schipbreuk in het House of Representatives, waar men op 18 Dec. 1920 slechts het eerste deel van het ontwerp overnam, nadat de meerderheid van het House Committee on Currency and Banking, zich ervoor verklaard had. Gelijk bekend sprak President Wilson zijn veto over de wet uit, doch werd deze den volgenden dag daarop opnieuw aangenomen en heeft de Corporation dezer dagen de hervatting harer werkzaamheden aangekondigd.

Ten slotte mag hier dan nog even op het begin dezer aantekening worden terug gegrepen.

Opvallend is, hoe men in de V. S. de kwestie van het risico, aan de credietverleening verbonden, bijna geheel voorbij loopt. Terwijl in Engeland, naar het voorkomt, het niet slagen van de pogingen om dit risico te dekken, de uitvoering der bestaande plannen verhindert, komt men, kennismemende van de discussie in de Vereenigde Staten, de kwestie van de door den debiteur te bieden zekerheid bij de voorstanders der verschillende plannen bijna niet tegen of wel zij zijn zeer optimistisch, waar tegenover de tegenstanders der plannen wel op de bestaande onzekerheid wijzen, doch geenerlei aanwijzingen doen deze weg te nemen.

Op de oprichtersvergadering der Foreign Trade Finance Corporation zeide John Mc. Hugh, Vice-President van de Mechanics and Metals National Bank: „For practical purposes, howeve there remains in Europe more than sufficient strength to supply collateral for the credits, that might be advanced.” Hij wijst op Engeland, en verder op Frankrijk. Doch over de Centralen spreekt hij niet, noch over den aard van het onderpand. De opmerking mag misschien gemaakt worden, dat indien er „more than sufficient strength” in Europa is, de vraag naar crediet daaraan omgekeerd evenredig zal zijn, terwijl deze, juist waar de „strength” niet voldoende is, het grootst zal zijn.

Op zich zelf is het verklaarbaar, dat de V. S. de sterkste debiteuren uitzoeken. Voor deze laatste, die thans vóór alles moeten zorgen, zoo spoedig mogelijk weder op eigen beenen te staan, schuilt hierin ongetwijfeld een gevaar.

In hun minderheidsrapport van het House Committee on Banking and Currency wijzen de ondertekenaars er op, dat de grootte van het risico gebleken is, uit de aarzeling der financiers, Edge Corporations op te richten. Hoewel zij hiermede toonen, den risicofactor niet over het hoofd te zien, mag toch betwijfeld worden of zij hiermede de juiste oorzaak van het niet-oprichten van Edge Corporations aangeven, waar toch berekend is, dat, grootendeels ná den wapenstilstand, bijna \$ 4 milliard kort particulier crediet door de V. S. aan Europa is verleend.

Het scherpst geformuleerd bracht wel Secretary Houston de onderpandskwestie naar voren, door er op te wijzen, dat het door Duitschland te stellen onderpand alleen vastgesteld kan worden na de regeling der oorlogsschatting.

Wanneer men van hetgeen in de Unie voer de credietverleening wordt geschreven en gesproken kennis neemt, blijkt, dat de oprichting der export-organisaties daar op de in het land bij dergelijke gelegenheden gebruikelijke enthousiaste wijze geschiedt, zonder dat men, als gezegd, te veel over de daaraan verbonden bezwaren praat. De noodzaak, hierboven uiteengezet, tot snel handelen, zal hieraan wel niet vreemd zijn en men mag dan ook vertrouwen, dat, nu de organisaties eenmaal tot stand gekomen zijn, zij hun taak spoedig zullen aanvragen.

Dit maakt het evenwel ten hoogste gewenscht, dat zoo spoedig mogelijk aan het plan ter Meulen uitvoe-

ring wordt gegeven. Doel van dit plan is toch juist om de garanties, waarover de zwaarst getroffen landen nog beschikken, te brengen in handen van een onpartijdige derde en te laten strekken ten behoeve van de door dit lichaam meest wenschelijk geachte credieten. De kans bestaat thans, dat de genoemde landen de hun nog restende verpandbare activa in handen geven van de machtige Amerikaansche organisaties, waardoor niet alleen Engeland en wellicht andere landen achter het net zouden visschen, doch ook voor de debiteurlanden niet zou worden bereikt, wat volgens het schema Ter Meulen mogelijk zou zijn.

ONTVANGEN:

Verslag van het Volkscredietwezen, loopende tot medio Juni 1920. Weltevreden 1920.

BOEKAANKONDIGING.

Dr. Henry Hajnal, The Danube, Its Historical, Political and Economic Importance; The Hague, Martinus Nijhoff, 1920.

Het aardige van dit boek ligt in de gedeeltelijk nieuwe gegevens die het bevat over de Oostenrijksche Donaupolitiek uit de jaren 1820 tot 1858. Onder leiding van graaf Széchenyi ontwikkelde zich toen de Oostenrijksche Donauvaart op voorspoedige wijze en vormde met de op haar aansluitende, ook onder Oostenrijksche vlag varende zeediensten, een krachtig middel voor eene pénétration pacifique in het nabijge Oosten. De riviervaart werd grootendeels uitgeoefend door de van regeeringswege geprotegeerde Oostenrijksche Donau-Stoomvaart-Maatschappij, die in 1846 zelfs een monopolie kreeg tot 1880. Het was o.a. dit monopolie, dat het der regeering te Weenen moeilijk maakte de beginselen der vrije vaart, die de Westersche mogendheden tijdens den Krimoorlog mede op den Donau wenschten te zien aanvaard, te accepteren ook voor de Bovenrivier; op de Benedenrivier had het tegen die beginselen niets, integendeel dáár kon het, buiten zijn eigen gebied, er slechts van profiteeren en aanvaardde het gaarne de hulp der Westersche mogendheden tegenover Rusland, dat den Donaumonnd beheerschte op eene wijze, waarbij het algemeene scheepvaartbelang niet gebaat was. Op den Oostenrijkschen Bovendonau zelf baas zijn, en daar beneden feitelijk eene preponderante positie innemen, die steunde op het regime der vrije vaart, dat was de Oostenrijksche politiek uit de dagen van den Krimoorlog.

Over deze Oostenrijksche Donaupolitiek bevat het boek heel wat belangrijke gegevens (bl. 69—79; zie in aansluiting daaraan ook bl. 120 v.v.), wier herkomst de schrijver niet vermeldt, doch die wel zullen ontleend zijn aan het Weensche Hofarchief, welks ambtenaren in het voorbericht dank wordt betuigd.

Na 1858 wordt het juridisch overzicht van het Donaurecht hoe langer hoe vluchtiger; op blz. 103 wordt ten slotte het belangrijke vredesverdrag van Boekarest van 7 Mei 1918 niet eens vermeld en bij de vredesverdragen van Versailles, St. Germain enz. wordt te veel de nadruk gelegd op de in die tractaten voorziene Convention Générale op de internationale rivieren, terwijl de daar eveneens voorziene bijzondere Donauscheepvaartakte niet vermeld wordt (Preface en bl. 103).

Het eerste deel van het boek, dat een overzicht van het internationale rivierenrecht in zijn geheel beoogt te bieden, — wat de titel van het boek niet zoude doen verwachten — geeft, afgezien van wat wij reeds over den Donau opmerkten, blijk van een al te groot gemis aan begrip omtrent hetgeen noodig is voor eene zoodanige rechtshistorische en rechtsvergelijkende studie. Feiten — soms in het geheel niet ter zake doende feiten, zoo de vermelding op bl. 14 van het „Consolato del mar” — worden geregen aan fei-

ten, maar van eenig pogen ook maar, om de rechtsontwikkeling te doen zien en voelen, rechtsverschillen te doen begrijpen, blijkt niets.

Heeft de schrijver, wien het toch allerminst aan belangstelling in zijn onderwerp ontbreekt, zich wellicht door de snelle ontwikkeling der Donau-aangelegenheden laten verleiden om haastig een boek te doen verschijnen, dat nu zeker actueel mag heeten, maar tevens doorlopend den indruk maakt van onvoldragen te zijn? Is deze verklaring van het zeer onbevredigende van het boek de juiste, dan mag gehoopt worden, dat het tweede werk over den Donau, dat de schrijver in zijn voorbericht aankondigt, er beter zal uitzien.

W. J. M. VAN EYSINGA.

In de bekende serie Nederlandsche Staatswetten, Editie Schuurman en Jordens, uitgegeven bij W. E. J. Tjeenk Willink te Zwolle, verschenen dezer dagen twee herdrukken, n.l. van de Arbeidswet 1919, bezorgd door den heer C. C. A. Last en van de Ongevallenwet 1901, bezorgd door Mr. L. Leyderdorff.

Behalve den tekst van de wet bevatten deze handige boekjes aantekeningen, ontleend aan de beraadslagingen, besluiten ter uitvoering van de wetten, waaronder het Arbeidsbesluit 1920, afdrukken van de formulieren, waarvan men bij de uitvoering gebruik moet maken en een alfabetisch register.

Het feit, dat de Ongevallenwet thans in achtsten druk verschijnt en van de Arbeidswet reeds een tweede druk noodzakelijk bleek, bewijst duidelijk, dat we hier te doen hebben met een uitgave, voldoende aan veler behoeften.

Nu door waststelling van de Algemeene Maatregelen van Bestuur en Koninklijke besluiten ter uitvoering van de Handelsregisterwet en van de wet op de Kamers van Koophandel de nieuwe wettelijke regeling op de Kamers van Koophandel en Fabrieken en het Handelsregister is voltooid en de inwerkingtreding van beide wetten spoedig kan worden verwacht, heeft de afdeling Handel het nuttig geacht, als No. 2 van den jaargang 1920 harer „Verslagen en Mededeelingen” te doen verschijnen een werkje getiteld: *Handelsregister en Kamers van Koophandel*. Hierin worden de wetten en uitvoeringsbesluiten vereenigd. Vooraf gaat een kort overzicht van de wordingsgeschiedenis der nieuwe regelingen, terwijl een kaart is opgenomen, waarop de gebieden der verschillende Kamers van Koophandel en Fabrieken zijn aangegeven. Een alfabetisch register vermeldt de belangrijkste onderwerpen in de verschillende bepalingen behandeld.

INGEZONDEN STUKKEN.

HET NIEUWE DJAMBI-ONTWERP.

In „Economisch-Statistische Berichten” wordt een interessant debat gevoerd naar aanleiding van de Djambi-Petroleum-quaestie. Ook daar buiten trekt de zaak steeds de aandacht, hetgeen niet te verwonderen valt, omdat er sprake is van belangrijke principiële beslissingen die boven de zaak zelve (de Djambi-petroleum-exploitatie) uitreiken. Per saldo loopt het debat over de ruim gestelde vraag of men Gouvernements-exploitatie of particulier-bedrijf wil, met de tusschenvormen.

Het is daarom misschien wel goed eens tot den beganen grond af te dalen en met een paar korte woorden de quaestie betreffende de petroleum-exploitatie der Djambi-terreinen zelve, te bekijken.

Vraag I. Is er winbare petroleum in Djambi?

Vermoedelijk hebben de geologen verklaard dat dit niet onmogelijk is. Slechts de beitel kan echter de vraag afdoend beantwoorden; immers iedereen kan weten hoeveel olie elk terrein geleverd heeft, welke quan-

titeit er echter onder den grond aanwezig is, weet nog niemand.

Conclusie I. Laten wij in Djambi eens eenige boringen aanzetten. (De geologen hebben daartoe toch geadviseerd?).

Vraag II. Wie moet dat doen en wat kost het?

Het ligt voor de hand dat de bona fide eigenaar van het terrein dit doet (of laat doen), indien hij kapitaalkrachtig genoeg is. Hij toch wil de waarde van zijn terrein kennen, om daarna te overwegen hoe hij die waarde zal realiseren. Wat de kosten betreft zal hij offertes moeten vragen; de zaak bestudeeren. Het Gouvernement (eigenaar) doet dit boren niet zelve, (in eigen bedrijf) want hij kan het niet, bezit niet de noodige apparaten.

Conclusie II. De eigenaar (het Gouvernement) vraagt een crediet, om vervolgens aan een betrouwbaar man of Bureau op te dragen eenige boringen voor hem te doen, tot een bepaalden prijs. Daarbij wordt gezorgd voor betrouwbaar toezicht. Het is aanbevelenswaardig de opdracht slechts te geven aan een volkomen intègre man, die geen eigenbelang in de zaak heeft, dus een objectief rapport levert.

(Bij informatie zal blijken dat zulk een man wel te vinden is; de opdracht is niet zoo moeilijk.)

Vraag III. Wat te doen indien loonnende quantiteiten en qualiteiten olie gevonden worden?

Aangezien men op bescheiden schaal geboord heeft, zal men niet dadelijk met groote hoeveelheden olie zitten. Daarom kan overwogen worden, mede in verband met de plaats waar de olie gevonden wordt, een kleine raffinaderij (met blikkenfabriek enz.) op te richten. Indien men zich tevreden stelt met kerosine voor het inlandsche verbruik, (hiervoor is geen Edeleaan-bedrijf noodig) en voorloopig eventueel afziet van de fabricage van paraffine en smeerolie, krijgt men een eenvoudig, niet moeilijk te beheeren, bedrijf, leverende de eenvoudige producten: benzine, kerosine en liquid fuel.

Dit alles is niet moeilijk of ingewikkeld. Men heeft daarvoor niet bij de Bataafsche te biecht te gaan.

Conclusie III. De eigenaar (het Gouvernement) vraagt een verder crediet en tracht iemand te vinden die een raffinaderij voor hem bouwt en in exploitatie brengt. Hij kan het bedrijf, in loon, laten voeren en de producten op de locale markt verkoopen.

Vraag IV. Wat verder te doen indien men de verwachting heeft het bedrijf te kunnen uitbreiden?

In dit geval heeft men een object dat men kan beoordeelen in verband met de tijdsomstandigheden. Men kan dan overwegen of men het bedrijf verder door wil zetten, fusionneeren of verkoopen, etc. Dan eerst komen de vragen aan de orde die thans de gemoederen prematuur bezig houden, maar dan met een soliden bodem onder de voeten. Op 't oogenblik maakt men het elkander moeilijk over iets abstracts; men bestrijdt elkanders windmolens. Bovendien schijnt men nog niet geleerd te hebben dat, in het algemeen, strijd altijd af te keuren is.

Conclusie IV. Beantwoord vraag IV, tegen dat het zoover is.

Inderdaad, er zijn algemeene waarheden die niet alleen voor individuen gelden, maar ook voor gemeenschappen. Een van de meest primitieve is wel, dat men de huid van den beer niet moet verkoopen, voor dat men hem heeft geschoten. Hier is dit buitengewoon toepasselijk omdat men onderhandelt over de huid van een beer, waarvan men niet eens zeker weet of hij er wel is? De heeren jagers vermoeden zijn bestaan, hij komt in die streken wel voor en men heeft onduidelijke sporen gevonden.

Het is duidelijk dat de pachter van de jacht in alle omliggende berenrijke terreinen, solliciteert naar

het jachtrecht in het nog onverpachte deel, nu hij van de gevonden sporen gehoord heeft. Tot allerlei concessies is hij bereid, als vreemde of nieuwe broodjagers maar geen kans krijgen. Hij toch wil het monopolie houden in den berenhuidhandel. Nu die groote ervaren jager bovendien merkt dat de eigenaar van het terrein . . . bang is voor beren, eigenlijk niet ter jacht durft gaan, niet zeker is van zijn schot, niet goed met geweren kan omgaan, niet kan villen, of huivert om zijn handen vuil te maken, . . . nu biedt die looze jager den weifelenden landeigenaar aan mede op jacht te gaan, hem te beschermen met zijn vaste hand en beproefd schot en als er dan een brullende beer geschoten is, dan zal hij wel villen, het vuile werk doen, de huid verkoopen en van de opbrengst, zoo die er is, een deel afstaan. Voorts is hij bereid steeds mede ter jacht te gaan, mits maar geen anderen toegelaten worden, misschien fluistert hij den schuchteren Nimrod wel in 't oor dat het toch zoo moeilijk en gevaarlijk is beren te jagen, zoodat hij toch vooral niet alleen moet gaan, maar zich verzeeren van zijn medewerking en bescherming, daarbij wijzende op zijn voortreffelijke jachtuitrusting, wellicht drukt hij zich even in 't bekende Latijn uit en zegt dat zijn geweer zoo goed schiet, dat hij niet eens hoeft te mikken.

Laat onze landeigenaar, of hoe men hem noemen wil, toch verstandig zijn, dus niet ingaan op des grooten jagers verleidelijke voorstellen en daardoor ontijdig en ongemerkt zijn vrijheid verspelen. Neen, laat hem onder zijn vrienden rondzien of er geen weidelijk jager is, die voor hem een beer wil en kan schieten, daarbij tevens rondkijkend of er kans is op meer van zulk edel wild. Laat echter de huid, als er een beer omgelegd is voorloopig prepareren.

Het bovenstaande dient slechts om te betoogen dat het Gouvernement niet „eigenhandig” naar Petroleum moet boren op Djambi, dit moet overgelaten worden aan een betrouwbaar deskundige, die niet belanghebbend is, doch zich tevreden stelt met een vooraf bepaald loon. Deze uitvoerder behoeft geen ambtenaar te zijn, het bepaalde werk kan toch opgedragen worden aan een particulier die geheel vrij is om zijn personeel te bezoldigen in verband met het werk en de tijdsomstandigheden en die al de voordeelen geniet, die een particulier bedrijf schenkt. Men kan het werk uitbesteden.

Voorts make men zich niet bezorgd dat het werk in den beginne zoo moeilijk zal zijn. Zoovelen zijn immers geslaagd.

Nu een belangengemeenschap aangaan met de Bataafsche is prematuur. Formeel kan men wel betoogen dat de Staat zijn vrijheid behoudt, doch men achte bijv. eens op de positie in de practijk van de drie (zijn zij éénstemmig?) Regeeringscommissarissen in den Raad van Beheer der nieuwe N.V. Deze drie ambtenaren (zij genieten geen tantième,) moeten eventueel optornen tegen de geheele Koninklijke Shell leiding, die wel belanghebbend is.

De regeering verzekerde zich van de voorlichting van de aanwezige deskundigen, die niet ondergebracht zijn bij de Koninklijke en waaronder nog achtenswaardige menschen te vinden zijn, die in het algemeen belang willen en kunnen adviseeren. Deze mannen heeft de Regeering toch zeker op het oog, bij de keuze der Leden voor den Raad van Beheer?

Ten slotte zij erop gewezen dat niets in den weg staat om vlug te werken. Morgen kan de Regeering zijn deskundigen zoeken, met hen onderhandelen om het werk uit te geven, zoodra het geld er is. Wellicht is de vlugheid aanbevelenswaardig, ook met het oog op de mogelijkheid, dat de tijden van onbepaalde winst in het petroleumbedrijf voorbij raken. Ook hier kan een terugslag komen.

Amsterdam, 9 Januari 1921.

MAANDCIJFERS.

HANDELSBEWEGING OVER DE MAAND NOVEMBER 1920

(volgens de groepen der naamlijst van goederen, opgesteld door het Centraal Bureau voor de Statistiek.)

Groepen	Invoer		Uitvoer		Saldo Invoer		Saldo Uitvoer	
	Gewicht	Waarde	Gewicht	Waarde	Gewicht	Waarde	Gewicht	Waarde
	K.G.	Gulden	K.G.	Gulden	K.G.	Gulden	K.G.	Gulden
I Dieren en dierlijke producten	10.113.396	10.793.119	55.390.560	32.265.761	—	—	45.277.164	21.472.642
II Plantaard. voortbrengselen	137.938.871	44.579.485	183.904.150	18.220.547	—	26.358.938	45.965.279	—
III Mineralen, metalen en niet in andere groepen opgenomen fabriek. daarv.	570.551.597	66.765.487	117.440.193	20.418.875	453.111.404	46.346.612	—	—
IV Meel en meelfabrikaten	15.220.262	6.442.324	14.072.592	3.750.921	1.147.670	2.691.403	—	—
V Chemische producten, geneesmiddelen, verfwaren en kleurstoffen	15.144.167	5.615.897	3.905.828	3.426.042	11.238.339	2.189.855	—	—
VI Olie, hars, was, pek, teer en distillatieproducten van teer; fabriekaten van deze stoffen, n. a. g. ..	68.394.697	22.369.287	23.978.898	21.643.641	44.415.799	725.646	—	—
VII Hout en fabriekaten van hout en dergelijke stoffen; meubelen, v. a. s.	148.239.529	23.679.364	4.008.356	1.113.006	144.231.173	22.566.358	—	—
VIII Huiden, vellen, leder, lederwerk en schoenwerk	1.659.051	5.078.571	2.230.161	4.172.939	—	905.632	571.110	—
IX Garens, touw en touwwerk, weefsels en stoffen, kleederen en modewaren	4.182.018	24.520.303	3.702.554	19.908.908	479.464	4.611.395	—	—
X Aardewerk, porselein, pottenbakkerswerk, gebakken steen en andere kunststeen	70.352.409	2.533.334	10.899.489	1.517.790	59.442.920	1.015.544	—	—
XI Glas	3.600.243	1.653.133	4.939.350	1.745.431	—	—	1.339.107	92.298
XII Papier	8.338.802	5.871.648	18.316.794	6.958.096	—	—	9.997.992	1.086.448
XIII Voedings- en genotmiddelen, niet genoemd in de groepen I, II, IV en VI	28.326.873	17.714.838	19.515.341	15.776.886	8.811.532	1.937.952	—	—
XIV Rijtuigen, voertuigen, vaartuigen en luchtvaartuigen ..	10.226.629	9.083.123	2.188.131	2.210.842	8.038.498	6.872.281	—	—
XV Andere goederen dan gebracht onder de groepen I tot en met XIV	19.894.655	28.408.417	10.528.393	10.527.995	9.336.262	17.880.422	—	—
Totaal	1.112.173.199	275.108.330	475.020.790	163.657.680	637.152.409	111.450.850	—	—
Waarvan Gouden Zilver, al of niet gemunt (opgenomen in groep III)	39.673	4.296.996	26.404	6.944.669	13.269	—	—	2.647.673

OVERZICHT van de waarde van den In- en Uitvoer voor elke maand van het loopende jaar en de drie daaraan voorafgaande jaren, met uitzondering van Munt en Muntmateriaal, in gulden.

Maanden	Invoer				Uitvoer			
	1917	1918	1919	1920	1917	1918	1919	1920
Januari	115.159.177	68.009.520	75.073.388	256.207.615	74.619.462	51.437.578	41.321.453	135.932.785
Februari	71.927.189	45.903.517	106.229.028	233.591.043	61.728.903	54.372.261	44.543.205	113.309.645
Maart	75.943.200	48.897.456	148.758.852	187.916.138	68.751.001	47.372.422	52.660.723	68.210.466
April	60.390.470	35.302.563	189.565.086	203.592.812	71.320.538	30.702.241	50.827.142	99.448.337
Mei	86.189.135	35.055.767	257.009.336	298.514.162	61.926.103	35.843.354	96.168.708	170.393.137
Juni	133.786.855	30.330.163	258.183.821	345.402.373	84.585.917	23.040.469	126.270.353	179.478.445
Juli	96.712.651	47.764.858	274.264.390	314.861.366	98.699.121	35.046.826	133.623.129	177.114.162
Augustus	67.716.675	40.567.746	313.403.619	267.956.122	76.058.261	25.501.391	163.771.619	130.018.883
September	80.496.497	67.610.188	298.107.886	317.368.670	67.335.222	27.641.796	162.131.110	165.965.569
October	63.996.898	67.702.922	319.833.079	337.338.332	46.730.074	12.704.155	214.577.467	148.140.438
November	64.322.295	57.929.799	296.351.809	270.811.334	63.531.083	16.278.909	171.171.804	156.713.011
December	48.090.197	63.282.114	288.958.920	—	43.959.519	22.268.327	154.241.692	—
Totaal	964.731.239	608.356.618	2.825.739.214	3.033.559.967	819.245.204	381.209.729	1.411.308.405	1.544.724.678

EMISSIES IN DECEMBER 1920.

Provinc. en Gemeentelijke leeningen f	9.301.740,—	
zijnde:		
Provincie Utrecht f 3.099.000,— 6 1/2 % obl. à 99 %.		
Naarden f 200.000,— 7 % obl. à 99 3/4 %.		
Bloemendaal f 1.000.000,— 7 % obl. à 99 3/4 %.		
Sneek f 250.000,— 7 % obl. à 100 %.		
Dordrecht f 3.000.000,— 7 % obl. à 99 3/4 %.		
Vlissingen f 252.000,— 7 % obl. à 99 %.		
Rheden f 1.000.000,— 7 % obl. à 99 3/4 %.		
Ede f 550.000,— 7 % obl. à 99 1/2 %.		
Bank- en Crediet-instellingen	4.300.000,—	
zijnde:		
Utrechtsche Voorschotb. f 900.000,— 7 % pandbr. à 100 %.		
Nationale Bankvereen. f 2.900.000,— aand. à 100 %.		
De Landbouwb. te Utrecht f 500.000,— aand. à 100 %.		
Hypotheekbanken (Scheepsverband-Maatschappijen)	500.000,—	
zijnde:		
Noord-Hollandsche Scheepsverbandb. f 500.000,— 7 % pandbr. à 100 %.		
Industriele Ondernemingen	7.985.000,—	
zijnde:		
A. Hillen's Sigaren- en Tabaksfabriek f 1.500.000,— 7 % obl. à 99 %.		
N.V. Beiersch Bierbrouwerij „De Amstel” f 2.400.000,— 7 % obl. à 100 %.		
N.V. „Romaniefabriek” te Batavia f 100.000,— aand. à 100 %.		
N.V. Fransch Hollandsche Oliefabr. Calvé Delft f 4.000.000,— 7 % obl. à 100 %.		
Cultuurondernemingen, Handelsverenigingen en Handelsvenn.	1.475.000,—	
zijnde:		
N.V. „Holland” Scheepsw. en Machinehandel f 500.000,— aand. à 105 %.		
Nederlandsch-Indische Steenk. Handel Mij. f 750.000,— aand. à 120 %.		
Tramwegmaatschappijen	500.000,—	
zijnde:		
Madoera Stoomtram Mij. f 500.000,— 7 % obl. à 100 %.		
Diversen	3.051.250,—	
zijnde:		
Nederl. Mij. voor Vlasbewerking f 100.000,— aand. à 105 %.		
Pensionaat St. Anna te Oudenbosch f 150.000,— 6 % obl. à 97 1/2 %.		
N.V. Tweentsch Centraal Station voor Electr. Stroomlever. f 2.000.000,— aand. à 105 %.		
N.V. Electrische Stroomverkoop-Mij „Zaanland” f 200.000,— 7 % obl. à 100 %.		
N.V. Veritas R.-K. Verenigingsgebouw te 's-Gravenhage f 500.000,— aand. à 100 %.		
Totaal .... f	27.112.990,—	
Totaal der emissies in Januari .. f	39.609.495,—	
Februari .. „	26.597.500,—	
Maart .... „	7.391.075,—	
April .... „	49.459.100,—	
Mei	60.699.750,—	
Juni	172.508.435,—	
Juli	83.121.650,—	
Augustus .. „	11.994.800,—	
September .. „	93.827.900,—	
October .... „	142.211.625,—	
November .. „	30.002.975,—	
December ... „	27.112.990,—	
Algemeen Totaal	f 744.537.295,—	

Bovendien:

f 36.870.000,— 3/m. Schatkistpromessen & f	990,—
„ 20.660.000,— 6/m. „ „ „	980,—
„ 7.467.000,— 5 % Schatkistbiljetten „ „	1.000.46

STATISTIEKEN EN OVERZICHTEN.

N.B. *** beteekent: Cijfers nog niet ontvangen.

GELDKOERSEN.

BANKDISCONTO'S.

Ned. (Disc. Wissels. 4 1/2 1 Juli '15	Zweeds. R.ksbk 7 1/2 16 Spt. '20
Bel.Binn.Eff. 5 1/2 19 Oct. '20	Bk.v. Noorw. 6-6 1/2 18 Dec. '19
Bk. (Vrsch. in R.C. 6 1/2 19 Oct. '20	Zwits. Nat. Bk. 5 21 Aug. '19
Bk. van Engeland 7 16 Apr. '20	Belg. Nat. Bk. 5 1/2 28 Apr. '20
Duitsche Rijksbk. . 5 23 Dec. '14	Bank v. Spanje 6 4 Nov. '20
Bk. van Frankrijk 6 8 Apr. '20	Bank v. Italië . 6 20 Mei '20
Oostenr. Hong. Bk. 5 12 Apr. '15	F. Res. Bk. N.Y. 6-7 4 Juni '20
Nat. Bk. v. Denem. 7 19 Apr. '20	Javasche Bank 3 1/2 1 Aug. '09

OPEN MARKT.

Data	Amsterdam		Londen	Berlijn	Parijs	N. York
	Part. disconto	Prolongatie	Part. disconto	Part. disconto	Part. disc.	Call-money
15 Jan. '21	3 1/2	2 1/2	6 1/8	4-5/8	—	6-7 1/2
10-15 „ '21	3 1/2-5/8	2 1/2-3 1/2	6 1/2-3/4	4-5/8	—	6-7
3-8 „ '21	3 3/4-4	3 1/2-5	6 1/8	4-5/8	—	6-7
26-31 D. '20	4-1/4	4 1/2-5	6 1/4	4-5/8	—	6-7
12-17 J. '20	3 3/4-4 1/8	3 1/2-4	5 1/2-3/4	4-5/8	—	6-15
13-18 J. '19	3 3/4-7/8	3-1/2	3 1/2	4-5/8	—	4-5
20-24 Juli '14	3 1/8-3/16	2 1/4-3/8	2 1/2-3/4	2 1/2-1/2	2 1/4	1 1/2-2 1/4

1) Notering van 14 Januari 1921.

WISSELKOERSEN.

WISSELMARKT.

Met uitzondering van Dinsdag, toen tot 11.43 betaald werd, was Londen deze week vrij stationnair. Ook Parijs en België bewogen zich in gelijke richting met Londen. Markten waren doorlopend flink gezocht en konden flink verbeteren. Heden trad plotseling een sterke stijging in, waardoor tot 4.95 betaald werd. Dollars waren in het begin der week weder zeer flauw. Nadat voor ca. 3.01 verhandeld was, trad een lichte verbetering in, waarna verder voor 3.03 1/2 à 3.04 verkrijgbaar was. Scandinavië was zeer onzeker. Voor Stockholm werd een oogenblik 66.— betaald, waarna een daling tot 64.90 intrad, terwijl later weder 65.35 betaald werd. Kopenhagen en Christiania eveneens sterk schommelend. Zwitserland weder flauwer; ook Spanje aangeboden: Buenos Aires ongeveer op het goudpunt. Indië iets teruglopend, ca. 100.—

KOERSEN IN NEDERLAND.

Data	Londen ¹⁾	Parijs ¹⁾	Berlijn ¹⁾	Weenen ¹⁾	Brussel ²⁾	New York ²⁾
10 Jan. 1921..	11.34	18.47 1/2	4.27 1/2	0.65	19.45	3.10 1/4
11 „ 1921..	11.39	18.67 1/2	4.37 1/2	0.67 1/2	19.67 1/2	3.03 1/4
12 „ 1921..	11.39 1/2	18.65	4.42 1/2	0.65	19.62 1/2	3.02
13 „ 1921..	11.36	18.47 1/2	4.40	0.62 1/2	19.40	3.05 1/2
14 „ 1921..	11.38	18.57 1/2	4.45	0.55	19.52 1/2	3.03 1/2
15 „ 1921..	11.37 1/2	18.60	4.60	0.60	—	—
Laagste d. w. ¹⁾	11.33	18.37 1/2	4.26	0.55	19.32 1/2	3.01
Hoogste „ „ ¹⁾	11.43	18.80	4.56	0.70	19.75	3.11 3/4
8 Jan. 1921..	11.35 1/2	18.62 1/2	4.35	0.70	19.52 1/2	3.13 1/2
30 Dec. 1920..	11.25 1/2	18.85	4.40	0.75	19.82 1/2	3.19 1/8
Muntpariteit..	12.10 1/2	48.—	59.26	50.41	48.—	2.48 1/4

1) Notering te Amsterdam. 2) Notering te Rotterdam.

1) Particuliere opgave. 2) Notering van 7 Jan.

Data	Stockholm ¹⁾	Kopenhagen ¹⁾	Christiana ¹⁾	Zwitserland ¹⁾	Spanje ¹⁾	Batavia ¹⁾ telegrafisch
10 Jan. 1921	65.25	52.25	51.40	48.05	41.25	99 1/2-100 1/2
11 „ 1921	65.90	53.25	52.50	47.75	41.10	99 1/2-100 1/2
12 „ 1921	65.20	52.45	51.45	47.45	40.80	99 1/2-100 1/2
13 „ 1921	65.15	53.—	52.—	47.60	40.80	99 1/2-100 1/2
14 „ 1921	65.15	53.75	52.50	47.55	40.40	99 1/2-100 1/2
15 „ 1921	65.—	54.—	52.60	47.55	40.50	99 1/2-100 1/2
L'ste d. w. ¹⁾	64.70	52.—	51.20	47.30	40.—	99 1/4
H'ste „ „ ¹⁾	66.—	54.—	52.60	48.10	41.35	100 1/4
8 Jan. 1921	65.10	52.—	51.75	48.20	41.80	100 1/4
30 Dec. 1920	63.35	50.10	50.25	48.52 1/2	43.25	101
Muntpariteit	66.67	66.67	66.67	48.—	48.—	100

1) Notering te Amsterdam.

1) Particuliere opgave. 2) Notering van 31 Dec. 1920.

KOERSEN TE NEW YORK.

Data	Cable Lond. (in £ per £)	Zicht Parijs (in cts. per \$)	Zicht Berlijn (in ct. p. 4 Rm.)	Zicht Amsterd. (in cts. p. gld.)
15 Jan. ... 1921	3.73.75	6.08	nom.	***
Laagste d. week	3.73.—	6.06	nom.	***
Hoogste „ „	3.76.75	6.17	nom.	***
8 Jan. ... 1921	3.64.25	5.96	nom.	***
31 Dec. ... 1920	3.53.75	5.91	nom.	***
Muntpariteit..	4.86.67	5.18 1/4	95 1/4	40 7/16

KOERSEN VAN DE VOLGENDE PLAATSEN OP LONDEN.

Plaatsen en Landen	Noteerings-eenheden	31 Dec. 1920	8 Jan. 1921	10-15 Jan. 1921 Laagste	15 Jan. 1921 Hoogste
Alexandrië ..	Piast. p. £	97 7/16	97 7/16	97 7/16	97 7/16
*B. Aires ¹⁾ ..	d. p. \$	51 1/16	50 3/32	50	51
Calcutta	£ p. rup.	1/5 11/16	1/6 9/32	1/5 1/2	1/6 3/8
Hongkong ..	id. p. \$	3/2 3/16	3/1 1/16	2/11	3/0 3/8
Lissabon	d. per Mil.	6 3/8	6 3/8	6	7 1/8
Madrid	Peset. p. £	26.51	27.60	27.50	28.30
*Montevideo ¹⁾	d. per \$	50	50	48 3/4	50 1/2
Montreal....	\$ per £	4.10	4.21 3/4	4.21	4.34
*R.d. Janeiro.	d. per Mil.	10 1/16	10 1/16	10 1/16	10 1/16
Rome	Lires p. £	101.75	104.50	104 1/2	109
Shanghai ..	£ p. tael	4/10 1/16	4/2	3/10	4/1
Singapore ..	id. p. \$	2/3 13/16	2/3 13/16	2/3 3/8	2/3 7/8
*Valparaiso..	d. p. peso	9 1/32	9 1/16	8 3/32	9 3/8
Yokohama ..	£ per yen	2/8 1/8	2/7 1/8	2/6	2/7 3/4

* Koersen der voorgesande dagen. 1) Telegrafisch transfert.
2) Noteering van 14 Jan.

NOTEERING VAN ZILVER.

Noteering te Londen		te New York	
15 Jan. 1921.....	40 3/4	67 1/4	
8 „ 1921.....	40 7/8	65 3/8	
31 Dec. 1920.....	40 7/8	64 1/4	
24 „ 1920.....	40 3/4	65 3/8	
17 Jan. 1920.....	77 1/4	129 1/2	
18 Jan. 1919.....	48 7/16	101 1/8	
20 Juli 1914.....	24 11/16	54 1/8	

NEDERLANDSCHE BANK.

Verkorte Balans op 17 Januari 1921.

Activa.

Binnenl. Wis- sels, Prom., enz. in disc.	H.-bk. f 108.825.411,91 B.-bk. „ 8.144.597,65 Ag.sch. „ 94.325.912,17 1/2	f 211.295.921,73 1/2
Papier o. h. Buitenl. in disconto	—	—
Idem eigen portef.	f 47.399.679,—	—
Af: Verkocht maar voor de bk. nog niet atgel.	—	47.399.679,—
Beleeningen incl. vrsch. in rek.-ert. op onderp.	H.-bk. f 105.435.549,00 1/2 B.-bk. „ 18.544.189,35 1/2 Ag.sch. „ 124.691.194,23 1/2	f 248.670.932,59 1/2
Op Effecten	f 237.836.432,59 1/2	—
Op Goederen en Spec.	„ 10.834.500.—	248.670.932,59 1/2
Voorschotten a. h. Rijk	—	9.071.341,30
Munt en Muntmateriaal	—	—
Munt, Goud	f 56.219.790,—	—
Muntmat., Goud	„ 579.921.066,39	—
	f 636.140.856,39	—
Munt, Zilver, enz.	„ 21.889.703,82 1/2	—
Muntmat., Zilver	„ —	658.030.560,21 1/2
Effecten	—	—
Bel. v. h. Res. fonds.	f 4.519.738,62 1/2	—
id. van 1/2 v. h. kapit.	„ 3.808.102,87 1/2	8.327.841,50
Geb. en Meub. der Bank	—	3.594.000,—
Diverse rekeningen	—	25.723.612,31 1/2
	—	f 1.212.113.888,66

Passiva.

Kapitaal	f 20.000.000,—
Reservefonds	„ 5.000.000,—
Bankbiljetten in omloop	„ 1.073.598,350,—
Bankassignatiën in omloop	„ 2.991.773,29 1/2
Rek.-Cour. } Het Rijk f	—
saldo's: } Anderen „	89.923.069,16
	„ 89.923.069,16
Diverse rekeningen	„ 20.600.896,20 1/2
	f 1.212.113.888,66

NED. BANK 17 Januari 1921 (vervolg).

Beschikbaar metaalsaldo..... f 423.932.356,34
Op de basis van 1/2 metaaldekking „ 190.629.717,85
Minder bedragen bankbiljetten in omloop dan waartoe de Bank gerechtigd is .. „ 2.119.661.780,—

Verschillen met den vorigen weekstaat:

	Meer	Minder
Disconto's	10.461.820,27	—
Buitenlandsche wissels.....	—	1.482.310,—
Beleeningen	—	11.129.080,74
Goud	—	—
Zilver	236.935,53	—
Bankbiljetten	—	9.551.595,—
Part. Rek.-Crt. saldo's	7.775.896,85 1/2	—

Voornaamste posten in duizenden guldens.

Data	Goud	Zilver	Bankbiljetten	Andere opeischbare schulden
17 Jan. 1921	636.141	21.890	1.073.598	92.915
10 „ 1921	636.141	21.653	1.083.160	84.011
3 „ 1921	636.141	21.457	1.116.021	96.245
27 Dec. 1920	636.141	21.190	1.072.145	87.185
20 „ 1920	636.141	20.952	1.070.488	79.992
17 Jan. 1920	631.897	7.339	1.033.034	94.982
18 Jan. 1919	684.390	8.737	1.062.722	83.614
25 Juli 1914	162.114	8.228	310.437	6.198

Data	Totaal bedrag disconto's	Hieraan Schalkist-promessen rechtstreeks	Beleeningen	Beschikbaar Metaal-saldo	Dek-kings-percentage
17 Jan. 1921	211.296	77.000	248.671	423.932	56
10 „ 1921	200.834	55.000	259.800	423.566	56
3 „ 1921	211.977	55.000	285.870	414.549	54
27 Dec. 1920	196.824	51.000	247.606	424.669	56
20 „ 1920	187.622	46.000	253.388	426.202	57
17 Jan. 1920	201.599	116.000	214.192	639.236	57
18 Jan. 1919	223.497	162.800	138.702	463.396	60
25 Juli 1914	67.947	14.300	61.686	43.521 ¹⁾	75

1) Op de basis van 1/2 metaaldekking.

Uit de bekendmaking van den Minister van Financiën blijkt, dat uitstonden op:

	10 Jan. 1921	17 Jan. 1921
Aan schatkistpromessen, waarvan rechtstreeks bij de Ned. Bank geplaatst	f 407.840.000,—	f 400.740.000,—
Aan schatkistbiljetten ..	„ 55.000.000,—	„ 77.000.000,—
Aan zilverbons	„ 35.502.000,—	„ 35.502.000,—
	„ 51.400.107,—	„ 51.312.143,50

JAVASCHE BANK.

Voornaamste posten in duizenden guldens. De samengetrokken cijfers der laatste weken zijn telegraphisch ontvangen.

Data	Goud	Zilver	Bankbiljetten	Andere opeischb. schulden
8 Jan. 1921.....	***	***	—	484.000
1 „ 1921.....	***	***	—	485.500
25 Dec. 1920.....	***	***	—	482.500
4 Dec. 1920.....	224.800	9.216	373.014	160.947
27 Nov. 1920.....	223.002	9.000	374.490	173.984
20 „ 1920.....	224.445	8.793	375.404	205.344
13 „ 1920.....	224.569	8.717	376.233	215.641
10 Jan. 1920.....	173.591	3.288	317.695	95.409
11 Jan. 1919.....	115.980	14.353	200.881	117.230
25 Juli 1914.....	22.057	31.907	110.172	12.634

Data	Dis- conto's	Wissels, buiten N.-Ind. betaalbaar	Beleeningen	Diverse rekeningen ¹⁾	Beschikbaar metaal-saldo	Dek-kings-percentage
8 Jan. 1921	—	223.000	—	—	131.500	***
1 „ 1921	—	219.500	—	—	131.750	***
25 Dec. 1920	—	217.000	—	—	132.250	***
4 Dec. 1920	29.993	20.113	132.990	47.590	127.379	44
27 Nov. 1920	30.264	20.342	118.179	48.842	122.426	42
20 „ 1920	29.329	24.661	122.866	43.130	117.201	40
13 „ 1920	29.249	29.176	127.937	40.119	115.025	39
10 Jan. 1920	14.303	13.881	159.585	53.963	94.468	42
11 Jan. 1919	8.369	18.041	89.568	6.492	67.034	41
25 Juli 1914	7.259	6.395	47.934	2.228	4.842 ¹⁾	44

1) Sluitpost der activa. 2) Op de basis van 1/2 metaaldekking.

DE SURINAAMSCHE BANK.
Voornaamste posten in duizenden guldens.

Data	Metaal	Circulatie	Andere opeischb. schulden	Disconto's	Dto. rekening ¹⁾
11 Dec. 1920 ..	1.157	2.508	1.053	1.947	286
4 ,, 1920 ..	1.159	2.530	1.210	1.954	442
27 Nov. 1920 ..	1.061	2.183	809	1.954	433
20 ,, 1920 ..	1.055	2.130	853	1.947	374
13 Dec. 1919 ..	1.035	1.634	1.056	1.532	544
14 Dec. 1918 ..	1.044	1.715	1.175	1.249	129
25 Juli 1914 ..	645	1.100	560	735	396

¹⁾ Sluitpost der activa.

BUITENLANDSCHE BANKSTATEN.
BANK VAN ENGELAND.

Voornaamste posten, onder bijvoeging der Currency Notes, in duizenden pond sterling.

Data	Metaal	Circulatie	Currency Notes.		
			Bedrag	Goudd.	Gov. Sec.
12 Jan. 1921	128.280	129.834	353.618	28.500	322.147
5 ,, 1921	128.285	131.569	360.615	28.500	329.584
29 Dec. 1920	128.268	132.851	367.626	28.500	336.504
22 ,, 1920	127.761	134.582	368.231	28.500	337.253
14 Jan. 1920	94.287	88.250	338.722	28.500	321.469
15 Jan. 1919	80.544	69.699	312.016	28.500	293.845
22 Juli 1914	40.164	29.317	—	—	—

Data	Gov. Sec.	Other Sec.	Public Depos.	Other Depos.	Reserve	Dek-kings-perc. ¹⁾
12 Jan. '21	59.241	80.792	15.884	123.137	16.896	12,15
5 ,, '21	89.761	84.729	16.719	154.988	15.166	8,83
29 Dec. '20	107.865	86.028	14.305	175.555	13.867	7,30
22 ,, '20	77.178	78.914	13.770	136.031	11.629	7,75
14 Jan. '20	54.710	84.781	18.657	127.434	24.487	16,76
15 Jan. '19	62.666	78.886	28.168	124.797	29.295	19,14
22 Juli '14	11.005	33.633	18.735	42.185	29.297	52 1/2

¹⁾ Verhouding tusschen Reserve en Deposits.

DUITSCHE RIJKS BANK.

Voornaamste posten, onder bijvoeging der Darlehens-kassenscheine, in duizenden Mark.

Data	Metaal	Daarvan Goud	Kassen-scheine	Circulatie	Dek-kings-perc. ¹⁾
7 Jan. '21	1.098.029	1.091.634	21.587.009	67.976.386	33
31 Dec. '20	1.097.409	1.091.636	23.416.674	68.805.008	33
23 ,, '20	1.097.323	1.091.640	21.469.333	67.125.736	33
15 ,, '20	1.097.439	1.091.641	21.158.223	65.147.187	33
7 Jan. '20	1.109.517	1.088.917	11.004.590	35.632.993	34
7 Jan. '19	2.279.568	2.260.173	5.312.647	22.336.844	34
23 Juli '14	1.691.398	1.356.857	65.478	1.890.895	93

¹⁾ Dekking der circulatie door metaal en Kassenscheine.

Data	Wissels	Rek. Crt.	Darlehenskassenscheine	
			Totaal uitgegeven	In kas bij de Reichsbank
7 Jan. 1921	52.496.460	12.509.643	33.498.700	21.541.900
31 Dec. 1920	60.634.023	22.327.114	35.526.100	23.372.700
23 ,, 1920	53.741.766	14.164.231	33.632.000	21.425.600
15 ,, 1920	54.090.061	15.825.108	33.316.600	21.113.900
7 Jan. 1920	35.504.227	10.786.322	24.528.400	10.971.100
7 Jan. 1919	25.972.067	11.869.683	15.590.000	5.309.000
23 Juli 1914	750.892	943.964	—	—

OOSTENRIJKSCH-HONGAARSCH BANK.

Voornaamste posten in duizenden Kronen.

Data	Metaal- en buitenl. goudwissels	Disc. en beleeningen	Bijz. schuld Oostenrijk en Hongarije	Bank-bijzeten	Rek. Crt. sald
15 Nov. '20 ¹⁾	325.730	37.782.521	32.954.000	74.121.378	9.497.833
31 Oct. '20	321.121	36.474.610	32.954.000	72.902.605	9.930.245
7 Feb. '20	290.428	19.251.400	32.954.000	56.994.022	6.057.646
31 Jan. '20	291.083	19.162.543	32.954.000	56.772.802	6.220.536
15 Nov. '19	325.097	14.742.052	32.954.000	50.582.595	7.235.850
23 Juli '14	1.589.267	954.356	—	2.159.759	291.270

¹⁾ waarvan 222.669 goud, 46.598 buitenlandse goudwissels en 56.463 munt en muntmateriaal zilver.

BANK VAN FRANKRIJK.

Voornaamste posten in duizenden francs.

Data	Goud	Waarvan in het Buitenland	Zilver	Te goed in het Buitenland	Buitgew. voorsch. ald. Staat
13 Jan. '21	5.501.052	1.948.367	264.584	676.376	26.000.000
5 ,, '21	5.500.647	1.948.367	266.240	676.857	26.250.000
30 Dec. '20	5.500.269	1.948.367	266.333	677.966	26.600.000
23 ,, '20	5.499.978	1.948.367	265.680	591.735	26.600.000
14 Jan. '20	5.579.404	1.978.278	261.332	840.232	25.600.000
16 Jan. '19	5.496.207	2.037.108	316.870	1.178.132	18.750.000
23 Juli '14	4.104.390	—	639.620	—	—

Data als boven.	Wissels	Uitge-stelde Wissels	Belee-ning	Bankbil-jetten	Rek. Crt. Parti-culieren	Rek. Crt. Staat
	3.844.789	396.172	2.269.074	38.462.936	3.463.288	87.659
3.344.708	401.573	2.209.762	38.589.594	3.577.975	83.358	
3.308.927	403.932	2.188.920	37.901.599	3.518.370	56.575	
3.253.756	409.486	2.217.662	37.444.362	3.521.482	79.120	
1.705.006	613.966	1.531.917	37.900.605	3.310.241	47.420	
1.334.355	1.014.375	1.199.457	31.699.903	2.533.116	21.616	
1.541.080	—	769.400	5.911.910	942.570	400.590	

BANQUE NATIONALE DE BELGIQUE.

Voornaamste posten in duizenden francs.

Data	Metaal incl. buitenl. sald	Beleen. van buitenl. vorder.	Beleen. van prom. d. provinc.	Binn. wissels en beleen.	Circulatie	Rek. Crt. partic.
13 Jan. '21	307.876	—	—	—	6.246.874	977.729
6 ,, '21	316.859	—	—	—	6.227.406	983.939
29 Dec. '20	322.921	84.653	480.000	883.418	6.119.239	1.085.149
22 ,, '20	324.273	84.653	480.000	812.416	6.001.980	1.033.877
15 Jan. '20	351.210	—	—	—	4.827.595	2.085.467

VEREENIGDE STATEN VAN NOORD-AMERIKA.
FEDERAL RESERVE BANKS.

Voornaamste posten in duizenden dollars.

Data	Goudvoorraad			Zilver etc.	F.R. Notes in circula-tie
	Totaal bedrag	Dekking F. R. Notes	In het buitenl.		
17 Dec. '20	2.054.368	1.421.260	67.745	180.100	3.344.332
10 ,, '20	2.035.271	1.361.740	67.745	177.136	3.311.842
3 ,, '20	2.022.675	1.364.937	67.864	175.520	3.312.039
26 Nov. '20	2.023.916	1.359.862	70.210	171.364	3.325.629
19 Dec. '19	2.095.813	1.316.836	137.717	59.098	2.988.894
20 Dec. '18	2.078.988	1.276.649	5.829	54.636	2.663.701

Data	Wissels	Totaal Deposito's	Gestort Kapitaal	Algem. Dek-kings-perc. ¹⁾	Percent. Goud-dekking circul. ²⁾
17 Dec. '20	2.831.358	2.444.636	99.275	46,4	50,5
10 ,, '20	2.961.529	2.328.806	99.174	44,1	49,2
3 ,, '20	3.019.856	2.401.781	99.140	43,1	48,8
26 Nov. '20	2.983.133	2.333.042	99.020	44,4	48,9
19 Dec. '19	2.561.378	2.751.148	87.049	45,6	46,8
20 Dec. '18	1.947.067	2.376.581	80.585	53,0	52,0

¹⁾ Verhouding tusschen: den totalen goudvoorraad, zilver etc., en de opeischbare schulden: F. R. Notes en netto deposito's. ²⁾ Na aftrek van 35 pCt. der totale dekkingsmiddelen als dekking voor de netto deposito's.

PARTICULIERE BANKEN AANGESLOTEN BIJ HET FED. RES. STELSEL.

Voornaamste posten in duizenden dollars.

Data	Aantal banken	Totaal uitgezette gelden en beleggingen	Reserve bij de F. R. banks	Totaal deposito's	Waarvan time deposits
10 Dec. '20	823	16.581.545	1.330.267	13.692.354	2.809.474
3 ,, '20	823	16.630.185	1.332.081	13.677.460	2.822.479
26 Nov. '20	824	16.732.012	1.206.946	13.791.044	2.811.123
19 ,, '20	824	16.793.574	1.343.951	13.951.534	2.786.045
12 Dec. '19	796	15.459.257	1.402.429	13.983.924	2.283.673
13 Dec. '18	755	13.650.692	1.240.998	11.724.441	1.477.074

Aan het eind van ieder kwartaal wordt een overzicht gegeven van enkele niet wekelijks opgenomen bankstaten

EFFECTENBEURZEN.

Amsterdam, 17 Januari 1921.

De zaken-omvang op de internationale beurzen is in de laatste dagen zeer gering geweest. Vrijwel overal heeft men zich bezig gehouden met problemen, waarvan de oplossing ten doel heeft het normaliseeren van de thans nog steeds zeer ongeregelde economische verhoudingen. Alle landen lijden hieronder in meer of minder hevige mate en het zou derhalve in aller belang zijn, indien zoo spoedig mogelijk een einde zou worden gemaakt aan de moeilijkheden, die thans in den weg liggen om een regelmatig internationaal verkeer te doen opbloeien.

Het kan niet worden ontkend, dat in sommige landen reeds daadwerkelijk middelen zijn ter hand genomen, om ten spoedigste uit de impasse te geraken. In Engeland is de bespreking van het plan-ter Meulen in een acuut stadium gekomen, zoodat mag worden ondersteld, dat wellicht met de hulp der groote insurance-companies een middel gevonden zal worden „to clear the way”. In de Vereenigde Staten echter is men op eigen initiatief reeds een stap verder gegaan door het oprichten der z.g. Edge-corporation, met een kapitaal van 100 millioen dollar. Dit aandeelen-kapitaal als surplus beschouwend, mag de maatschappij overgaan tot het emitteeren van een milliard dollar aan obligaties, die plaatsing moeten vinden bij het Amerikaansch publiek en waarvan de opbrengst dan zal moeten dienen tot financiering van voorschotten aan Centraal Europa. Nu de waarde van den dollar in het buitenland tegelijkertijd dalende is (voornamelijk als gevolg van den teruggang in den prijs van grondstoffen en voedingsmiddelen, waardoor een geringere vraag naar dollarwissels ontstaat) kunnen beide factoren wellicht samenwerken om een afvloeiende der diverse fabrikaten mogelijk te maken. Voorloopig werkt ook de toestand der geldmarkt in de Unie mede, om de Edge-Corporation kans van slagen te doen hebben. Wel is waar is de situatie nog absoluut niet verholpen met één milliard dollar, doch het is een begin, dat ontegenzeggelijk gewicht in de schaal legt. In invloedrijke kringen is men optimistisch gestemd omtrent het toekomstige verloop, temeer, waar men rekening houdt met de mogelijkheid van een verlaging van den disconto-voet der Bank of England, hetgeen een terugroepen van Amerikaansche saldi in Londen uitstaande, tengevolge zou kunnen hebben en waardoor derhalve de geldmarkt in de Unie wat verruimd zou kunnen worden.

De beurs te New-York echter heeft een afwachtende houding aangenomen. Er valt intusschen wel een betere stemming te constateeren, vooral voor sommige industriele waarden, als Studebaker, etc. Het is juist uit de automobiel-branche geweest, dat de voornaamste klachten zijn opgekomen en nu hier een zekere opleving te constateeren valt, spreekt het vanzelf, dat de stemming iets hoopvoller is geworden.

Te L o n d o n is de handel wel is waar stil, doch het nieuwe jaar heeft toch niet slecht ingezet. De beurskoersen toonen een lichte verbetering aan. In het bijzonder echter heeft de verbetering van den Sterling-koers te New-York de aandacht getrokken; deze wordt deels aan den hierboven reeds gereleveerden teruggang in de prijzen van de Amerikaansche uitvoer-artikelen, deels aan den verbeterden financieele toestand van het Britsche Rijk toegeschreven. Op zich zelf is deze loop van zaken voor Engeland natuurlijk reeds zeer gunstig, doch hij komt nog in een scherper licht te staan, indien men de becijfering van de schuld van Engeland aan Amerika in de algemeene beschouwingen betreft. Deze schuld bedraagt ruim 4212 millioen dollar, hetgeen tegen vredes-pariteit een bedrag van ruim 865 millioen Pond Sterling beteekent. Door het valuta-verlies komt hier echter ongeveer 330 millioen Pond bij. De schuld werd voor het grootste deel voor Engeland's bondgenooten opgenomen; Groot-Brittannië is echter in de eerste plaats aansprakelijk. De afbetalingen loopen over Londen en drukken hierdoor den koers. Rente is sedert Mei 1919 niet voldaan, doch Engeland betaalde in den herfst van 1920 zijn eigen lening van 1915, ten bedrage van 50 millioen Pond, terug. Hiervoor moest toen, tengevolge van den valuta-stand, 59 millioen Pond worden opgebracht. In het loopende jaar vervallen allereerst 20,85 millioen dollar Britsche schatkistbiljetten, voorts 129,04 millioen dollar aan 5-jarige Notes der Engelsche Regeering en eindelijk 30,50 millioen dollar als a-conto-betaling aan Amerika voor Engelsche zilver-aankopen. Deze bedragen zouden de Engelsche geldmarkt zeer sterk belasten, waarom dan ook Lord Chalmers zich binnenkort in opdracht der Engelsche Regeering naar de Vereenigde Staten zal begeven, teneinde te trachten de vervallen schuld in langjarige obligaties om

te zetten, waarbij de vooruitzichten voor Engeland niet slecht zijn. Natuurlijk heeft men rekening te houden met de oppositie der Iersche elementen in Washington, doch deze zal vermoedelijk wel niet zoo sterk zijn, dat het plan hierop alleen schipbreuk zou lijden. Te Londen wendt men al het mogelijke aan, om tot een goed resultaat te komen en in verband hiermede wordt van verschillende kanten een verlaging van het bank-disconto van 7 tot 6 pCt. aanbevolen. Hierboven werd reeds op deze mogelijkheid gewezen. Aan den anderen kant echter wordt er op gewezen, dat een dergelijke verlaging, hoewel natuurlijk gunstig voor de verruiming der geldmarkt te New-York en derhalve voor het welslagen van het consolideerings-plan, in Engeland zelve de inflatie zou kunnen bevorderen. Er vervallen n.l. voortdurend schatkistwissels, die bij een reageeren van de rente-vergoeding (hetgeen onvermijdelijk zou samengaan met een verlaging van het bank-disconto) niet meer door het publiek genomen zouden worden, doch waarvoor de Bank of England dan haar resources zou moeten aanspreken.

Te P a r i j s heeft men sterk onder den indruk gestaan van de ministerieele crisis. Op het moment, dat dit overzicht wordt samengesteld, kan worden bericht, dat een ministerie Briand is opgetreden, waarvan men wel gunstige dingen verwacht ten opzichte van Frankrijk's aanzien in het algemeen. Zelfs in Duitschland wordt dit ministerie vrij optimistisch begroet, omdat thans tenminste een man aan het hoofd staat, die de onderhandelingen omtrent schadeloosstelling, kolen-leveranties, e.d. zal weten te leiden op een wijze, die natuurlijk wel in de eerste plaats ten gunste van Frankrijk moet werken, doch waarbij de algemeene — en derhalve ook de Deutsche — belangen niet al te sterk in het gedrang zullen komen. Inmiddels heeft men te Parijs voortdurend een afwachtende houding aangenomen en eerst in de allerlaatste dagen is er een zekere opleving ter beurze te constateeren geweest.

Te B e r l i n heeft de beurs zich eveneens zeer gereserveerd betoond. De ministers-wisseling te Parijs heeft begrijpelijkerwijze sterk de aandacht vastgehouden, benevens de relaties door de communisten te Berlijn op touw gezet. Naar het schijnt hebben echter de laatste geen al te sterke invloed uitgeoefend, wijl men er van overtuigd is, dat in het land geen noemenswaardige macht achter de Berlijnsche arbeiders staat. Integendeel neemt men allerwegen een opleving der arbeidslust waar, waardoor dan ook de grondtoon der beurs eerder vast te noemen is geweest.

Te o n z e n t heeft vooral de staatsfondsenmarkt een vast verloop gehad. Nu de omvang van zaken ter beurze sterk is ingekrompen en derhalve de vraag naar opereerend kapitaal is aigenomen, is geld tot zeer veel lagere koersen verkrijgbaar. Dit heeft velen er toe gebracht hun kapitaal uit de markt terug te nemen en hiervoor staats-obligaties te koop, evenals andere beleggingsfondsen, waardoor de tendens voor deze afdeeling ter beurze uitermate vast is geworden. De thans door te voeren emissies van 7 pCt. obligaties Billiton Maatschappij en Mij. tot Exploitatie van Staatsspoorwegen hebben dan ook een goed onthaal gevonden; de claims van oprichtersbewijzen en aandelen Staatsspoor worden grif uit de markt genomen.

	11 Jan.	14 Jan.	17 Jan.	Rijzing of daling.
5 % Ned. W. Sch. 1918	84 ¹ / ₁₆	84 ¹ / ₁₆	85	+ ¹ / ₁₆
4 ¹ / ₂ % „ „ „ 1918	84 ¹ / ₂	85	84 ¹⁵ / ₁₆	+ ⁷ / ₁₆
4 % „ „ „ 1916	75	75 ¹ / ₂	76	+ 1
3 ¹ / ₂ % „ „ „	61 ¹ / ₂	61 ¹ / ₂	61 ¹ / ₂	
3 % „ „ „	53 ¹ / ₄	54	54 ⁷ / ₈	+ ¹ / ₈
2 ¹ / ₂ % Cert. N. W. S.	45 ¹ / ₁₆	46 ¹ / ₂	47 ¹ / ₄	+ 2 ³ / ₁₆
5 % Oost-Indië 1915	90 ¹ / ₄	90 ³ / ₈	90	— ¹ / ₄
4 % Hongarije Goud	5	5 ¹ / ₄	4 ¹ / ₈	— ⁷ / ₈
4 % Oostenr. Kronenrente	3 ⁷ / ₁₆	3	3	— ⁷ / ₁₆
5 % Rusland 1906	8 ¹ / ₂	7 ³ / ₈	7 ⁷ / ₈	— ⁵ / ₈
4 ¹ / ₂ % Iwangorod Domb... ..	8 ¹ / ₁₆	8 ¹ / ₄	8	— ¹ / ₁₆
4 % Rusland Cons. 1880	7	7	7 ¹ / ₈	+ ¹ / ₈
4 % Rusl. bij Hope & Co.	7 ⁵ / ₈	8	7 ¹⁵ / ₁₆	+ ⁵ / ₁₆
4 % Servië 1895	16 ³ / ₄	16 ³ / ₄	16 ³ / ₄	
4 ¹ / ₂ % China Goud 1898 ..	52 ¹ / ₁₆	52 ¹ / ₁₆	53 ³ / ₈	+ 1 ¹ / ₁₆
4 % Japan 1899	52 ¹ / ₂	52 ¹ / ₂	52 ¹ / ₂	
4 % Argentinië Buiten... ..	56 ⁷ / ₈	56 ⁷ / ₈	56 ⁷ / ₈	
5 % Brazilië 1895	59	59	59	
5 % „ 1913	51 ³ / ₄	51 ³ / ₄	51 ³ / ₄	

.. De locale afdeelingen hebben meereendeels een kleurloos verloop gehad. De suikermarkt werd wel gunstig beïnvloed door de berichten van groote afdoeningen door de V. J. S. P. (thans is reeds een vierde gedeelte van den nieuwen oogst verkocht) tot prijzen, die nog een zeer mooie winstmarge laten, doch groote omzetten zijn hiervan niet het gevolg geweest. Ondanks de tegenwoordige goede be-

richten, te beter, omdat zij in zoo flagrante tegenspraak zijn met de sombere geruchten, die korten tijd geleden hebben geloopt, geeft het publiek er de voorkeur aan, niet te groote engagementen op zich te nemen. Het is dan ook teeknend, dat ter beurze de handel grootendeels in handen is van beurscommissonnairs, die door dagspeculaties nog eenige levendigheid aanbrengen.

Met de overige afdeelingen is het niet veel anders gesteld. *Petroleumwaarden* alleen waren iets opgewekter, eensdeels doordat de buitenlandsche noteringen voor aandeelen Koninklijke Petroleum Maatschappij vrij gunstig waren, anderdeels, doordat men hoopte, dat het op 17 dezer betaalde interim-dividend ad. 15 pCt. spoedig weder in den koers zou worden begrepen en ten slotte, omdat de geruchten omtrent een spoedige behandeling van de schadevergoeding voor de Roemeensche ondernemingen hardnekkig aandielden. Het zijn dan ook voornamelijk aandeelen Geconsolideerde, Orion en Armhemsche Petroleum-Mij. geweest, die de grootste verbetering konden aantonen. Het hoofdfonds was wel opgewekt, doch bleef ten slotte op een weinig gewijzigd niveau.

Rubberwaarden hebben zich goed kunnen handhaven, doch waar de prijs voor het ruwe product te London niet veel verandering aantoonde, wijzigden zich de koersen hier ook niet veel.

	11 Jan.	14 Jan.	17 Jan.	Rijzing of daling.
Amsterdamsche Bank	177	178	178	+ 1
Ned. Handel-Mij. cert. v. aand.	199 ³ / ₄	200	197 ³ / ₄	- 2
Rotterd. Bankvereniging	131 ³ / ₄	130 ¹ / ₂	130	- 1 ³ / ₄
Amst. Superfosfaatfabriek	127	127	127	
Van Berkel's Patent	102 ¹⁵ / ₁₆	102 ¹ / ₂	104 ¹ / ₂	+ 1 ⁹ / ₁₆
Insulinde Oliefabriek	102	100	92 ³ / ₄	- 9 ¹ / ₄
Jurgens' Ver. Fabr. pr. aand.	94	93 ¹ / ₈	93 ⁷ / ₈	- 1 ¹ / ₈
Ned. Scheepsbouw-Mij	93 ¹ / ₂	90	92 ¹ / ₄	- 1 ¹ / ₄
Philips' Gloeilampenfabriek	529 ¹ / ₂	529 ¹ / ₂	529 ¹ / ₂	
R. S. Stokvis & Zonen	501	501	501	
Vereenigde Blikfabrieken	110	108	108	- 2
Compania Mercantil Argent.	175	171	174 ³ / ₄	- 1 ¹ / ₄
Cultuur-Mij. d. Vorstenland	264 ¹ / ₂	260 ¹ / ₂	257 ¹ / ₂	- 7
Handelsver. Amsterdam	621	624	616	- 5
Holl. Transatl. Handelsver.	53 ³ / ₄	53 ³ / ₄	52 ³ / ₄	- 1
Linde Teves & Stokvis	145	140 ¹ / ₂	142	- 3
Van Nierop & Co's Handel-Mij.	105	100	95	- 10
Tels & Co's Handel-Mij	78	79 ³ / ₄	78 ¹ / ₄	+ 1 ¹ / ₄
Gecons. Holl. Petroleum-Mij.	226 ¹ / ₂	229 ¹ / ₂	232	+ 5 ¹ / ₂
Kon. Petroleum-Mij.	624	613	605 ¹ / ₂	- 18 ¹ / ₂ *
Orion Petroleum-Mij.	63	64 ¹ / ₄	63 ³ / ₄	+ 3 ¹ / ₄
Steaua Romana Petr.-Mij.	132	135	139	+ 7
Amsterdam-Rubber-Mij.	140 ¹ / ₄	145	145	+ 4 ³ / ₄
Nederl.-Rubber-Mij.	78	78	79 ¹ / ₂	+ 1 ¹ / ₂
Oost-Java-Rubber-Mij.	225	235	239	+ 14
Deli-Maatschappij	494	506	519	+ 25
Medan-Tabak-Maatschappij	299 ¹ / ₂	300 ¹ / ₂	320	+ 20 ¹ / ₂
Senembah-Maatschappij	619 ¹ / ₂	635	650	+ 30 ¹ / ₂

*) exdiv.

De overige markten hebben geen aanleiding tot een bijzondere bespreking gegeven.

De *Scheepvaartmarkt* reageerde in verband met het in de dagbladen verschenen interview met de directie der Holland-Amerika Lijn. Hoewel de directie zich hierin zeer gereserveerd uitlaat, werden de mededeelingen door de beurs toch als pessimistisch opgevat en ontstond er eenig aanbod van scheepvaartwaarden.

	11 Jan.	14 Jan.	17 Jan.	Rijzing of daling.
Holland-Amerika-Lijn	277 ¹ / ₂	280	275 ³ / ₄	- 1 ³ / ₄
" " " gem. eig.	265 ¹ / ₂	262	262 ¹ / ₂	- 3
Holland-Gulf-Stoomv.-Mij.	165	165	165	
Holl. Alg. Atl. Stoomv.-Mij.	40	23 ³ / ₈	24 ³ / ₄	- 15 ¹ / ₄
Hollandsche Stoomboot-Mij.	115	115	115	
Java-China-Japan-Lijn	190	187	180 ¹ / ₂	- 9 ¹ / ₂
Kon. Hollandsche Lloyd	102 ¹ / ₄	100 ¹ / ₂	101 ³ / ₄	- 1 ¹ / ₂
Kon. Ned. Stoomv.-Mij.	141 ¹ / ₂	144	141 ¹ / ₄	- 1 ¹ / ₄
Koninkl.-Paketaart Mij.	158	160	162 ¹ / ₂	+ 4 ¹ / ₂
Maatschappij Zeevaart	164	164	164	
Nederl. Scheepvaart-Unie.	179 ¹ / ₈	177	176	- 3 ¹ / ₈
Nievelt Goudriaan	290	296	280	- 10
Rotterdamsche Lloyd	172	171 ¹ / ₂	171	- 1
Stoomv.-Mij. „Hillegersberg”	145	150	150	+ 5
" " „Nederland”	202 ¹ / ₂	205	204	+ 1 ¹ / ₂
" " „Noordzee”	54	56 ³ / ₄	54 ¹ / ₄	+ 1 ¹ / ₄
" " „Oostzee”	149	149	139	- 10

De *Amerikaansche markt* was zeer stil en volgde nauwkeurig de aanwijzingen van Wallstreet. Eenigszins uitgebreide handel vond plaats in claims Southern Pacific.

	11 Jan.	14 Jan.	17 Jan.	Rijzing of daling.
American Car & Foundry	161	154 ³ / ₄	154	- 7
Anaconda Copper	91 ³ / ₈	88 ³ / ₈	89	- 2 ⁷ / ₈
Un. States Steel Corp.	102 ³ / ₁₆	100 ¹³ / ₁₆	101 ⁹ / ₁₆	- 5 ¹ / ₈
Atchison Topeka	100	101 ¹ / ₄	99 ⁷ / ₈	- 1 ¹ / ₈
Southern Pacific	95 ¹ / ₈	95	95	- 1 ¹ / ₈
Union Pacific	146	145	143 ¹ / ₄	- 2 ³ / ₄
Int. Merc. Marine orig. Com.	17 ⁷ / ₈	18 ³ / ₈	18 ¹ / ₂	+ 5 ¹ / ₈
" " " " prefs.	68 ¹ / ₂	70 ⁵ / ₈	70 ⁵ / ₈	+ 2 ¹ / ₈

De *geldmarkt* bleef zeer ruim; prolongatie ten slotte 2¹/₄ pCt.

GOEDERENHANDEL.

GRANEN.

18 Januari 1921.

Het eerste officieele rapport over den Argentijnschen tarweoogst is verschenen, welk rapport de opbrengst op ca. 13 pCt. minder schat dan de laatste officieuse schatting aangaf. Dit lagere cijfer wijst er op, dat de onlangs plaats gehad hebbende stormen den oogst in verschillende provincien belangrijk hebben geschaad. Het totaalcijfer is echter altijd nog aanzienlijk te noemen, daar hetzelfde ongeveer even groot is als de opbrengst der oogst van vóór 2 jaren. Bovendien wordt de tegen vorig jaar minder geschatte opbrengst geheel gecompenseerd door het export surplus in Australië, in welk land de vooruitzichten schitterend zijn. De termijnmarkt te Buenos-Airès gaf in verband met een en ander geen groote fluctuaties te zien. In Indië blijft de droogte aanhouden en de toestand schijnt aldaar in sommige districten nogal precair te zijn.

De stand der Noord-Amerikaansche Winterarwe blijft normaal te noemen. Van schade wordt tot nog toe geen melding gemaakt. De termijnmarkt te Chicago had gedurende de bezichtweek een kalm verloop; de prijzen bewogen zich echter in dalende richting. Weliswaar is het verminderde oogstcijfer in Argentinië eerder een haussefactor, echter het totaalcijfer van dezen oogst, alsmede het Australische exportsurplus, schijnt toch de haussiers af te schrikken, de markt te Chicago op te zetten.

Zoals de vorige maal reeds vermeld, heeft La Plata-mais voor een groot gedeelte aan belangstelling ingeboet, als een gevolg van het groote aanbod van Noord-Amerika. Het schijnt dat in Argentinië van den laatsten oogst minder over is, dan men aanvankelijk gedacht heeft. De zichtbare voorraden in de voornaamste La Platahavens zijn met ca. 28000 tons afgenomen, waartegenover de aanvoeren uit het binnenland gering blijven.

De termijnmarkt te Buenos-Aires blijft dientengevolge van een vaste houding blijken geven en trekt zich van de flauwe stemming in het noordelijk halfrond nog weinig of niets aan. De verschepingen waren in de afgelopen week tamelijk middelmatig. Noord-Amerika was tot steeds dalende prijzen dringend verkoper. De aanvoeren aan de binnenlandsche hoofdmakten nemen dagelijks toe, terwijl de vraag voor export nog gering te noemen is.

Waar echter Argentinië tot aan den nieuwen oogst als maisleverancier vrijwel op den achtergrond schijnt te gaan geraken, zal binnen korten tijd de vraag naar Mixedmais wel toenemen. Hoofdzak is hoe de kwaliteit dezer soort zal blijken te zijn.

Voor Gerst was Noord-Amerika eveneens dringend aan de markt. Een groote rol speelt natuurlijk de belangrijk gedaalde dollarkoers, echter mede in sympathie met mais daalde in Amerika de prijs eveneens sterk. Van den Donau wordt niets aangeboden.

Nederland. In tarwe was de omzet in de afgelopen week niet groot. De in onze markt tot stand gekomen zaken werden in hoofdzak naar Duitschland gedaan. In rogge werden eenige partijtjes inferieure Donau verhandeld.

Tengevolge van geringe voorraden en gebrek aan op Holland stroomende partijen was loco mais bepaald vast gestemd. Alhoewel de vraag niet groot is, konden houders van disponibele Plata en Donausoorten steeds betere prijzen bedingen. De markt sluit voor disponibel en stoomend in eene waste stemming. Ook mixedmais, oude oogst, stoomend en op spoedige verlanding bleef vast gestemd en blijft een groote premie maken tegenover latere afluiging. Over het algemeen blijft de consumptie het mondjesmaat-systeem huldigen en neemt tegenover mais op afluiging een volkomen apathische houding aan. Van Mixed Mais op Januari- en Februari-verlanding is het aanbod dringend, waartegenover zoo goed als geen kooplust bestaat.

De termijnmarkt bewoog zich in verband hiermede in dalende richting, met middelmatige omzettingen. Alleen op Januari was de stemming bij voortdurende vast, in verband

Noteringen.

Data.	Chicago			Buenos Ayres		
	Tarwe Maart	Mats Jan.	Haver Mei	Tarwe Febr.	Mats Febr.	Lijnzaad Febr.
15 Jan. '21	173 $\frac{1}{2}$	70 $\frac{3}{8}$ ²⁾	45 $\frac{3}{4}$	18,95	10,10	16,80
8 Jan. 21	174	68	48 $\frac{3}{4}$	18,55	9,90	16,70
15 Jan. '20	226	138 $\frac{3}{8}$	82 $\frac{1}{2}$	13,70	6,50	22,60
15 Jan. '19	226	137 $\frac{1}{2}$	67 $\frac{3}{8}$	10,95	5,15	18,55 ⁴⁾
15 Jan. '18	220	127 $\frac{1}{2}$	76	12,95	7,25	18,75
20 Juli '14	82 ¹⁾	56 $\frac{3}{8}$ ¹⁾	36 $\frac{1}{2}$ ¹⁾	9,40 ²⁾	5,38 ²⁾	13,70 ²⁾

¹⁾ per Dec. ²⁾ per Sept. ³⁾ per Mei ⁴⁾ per Maart.

Locoprijzen te Rotterdam/Amsterdam.

Soorten.	17 Jan. 1921	10 Jan. 1921	17 Jan. 1920
Tarwe*	24,75	26,—	—
Rogge (No. 2 Western) ¹⁾	24,50	25,—	—
Mais (La Plata)	282,—	275,—	340,—
Gerst (48 lb. feeding) ... ²⁾	325,—	330,—	440,—
Haver (38 lb. white cl.) ... ¹⁾	15,—	15,—	22,—
Lijnkoeken (Noord-Ameri- ka van La Plata-zaad) ²⁾	204,—	205,—	250,—
Lijnzaad (La Plata) ... ⁴⁾	440,—	450,—	830,—

¹⁾ p. 100 K.G. ²⁾ p. 2000 K.G. ³⁾ p. 1000 K.G. ⁴⁾ per 1960 K.G. * Hard/Red Winter Wheat nr. 2.

AANVOEREN in tons van 1000 K.G.

Artikelen.	Rotterdam			Amsterdam			Totaal	
	10-15 Januari 1921	Sedert 1 Jan. 1921	Overeenk. tijdoak 1920	10-15 Januari 1921	Sedert 1 Jan. 1921	Overeenk. tijdoak 1920	1921	1920
Tarwe	7.332	46.373	19.389	—	978	—	47.351	19.389
Rogge	9.821	10.667	—	—	—	135	10.667	135
Boekweit	—	—	1.419	—	—	—	—	1.419
Mais	16.038	29.870	12.336	ca. 3.000	3.217	6.043	33.087	18.379
Gerst	5.553	41.628	—	—	—	—	21.628	—
Haver	—	241	6.980	—	—	—	241	6.980
Lijnzaad	5.218	7.918	1.060	ca. 1.000	1.600	—	9.518	1.060
Lijnkoek	700	2.349	6.846	—	630	—	2.279	6.846
Tarwemeel	—	—	100	—	—	—	—	100
Andere meelsoorten	1.524	2.402	3.111	—	—	—	2.402	3.111

met de vaste loco markt, en levendige dekkingsaankopen door baissiers.

Gerst blijft weinig gevraagd. Disponibele Donau en Amerikaanse gerst ruimen uiterst langzaam op.

Haver zonder attentie.

De stemming voor lijnzaad was in de afgelopen week zeer kalm. Alleen voor disponibel en stoomend zaad bestaat eenige belangstelling. In het begin der week werden ook eenige posten op December/Januari afgesloten, doch koopers trokken zich kort daarop terug in verband met de trage oliemarkt.

Voor verdere termijnen toonen olieslaggers weinig belangstelling, in hoofdzaak tengevolge van de slechte vraag voor koeken op voorjaar.

KATOEN.

Marktbericht van de Heeren Sir Jacob Behrens & Sons, Manchester, d.d. 12 Januari 1921.

Prijzen van Amerikaanse katoen zijn sedert ons vorig rapport geregeld gestegen, de vooruitzichten van den handel zijn beter, de beurs is vaster en ook de sterlingkoers is belangrijk hooger. Na een stijging van meer dan een penny per lb. had gisteren een kleine reactie plaats, ook al tengevolge van winstnemingen. Bovendien luidden de rapporten van Liverpool iets minder gunstig, terwijl ook het aanbod in het Zuiden wat grooter was en er meer katoen naar New York verscheept was. Men bericht ook nog, dat het volgend jaar de aanplant belangrijk zal worden ingekrompen. De markt is over het algemeen nog al zenuwachtig en prijzen fluctueeren scherp op elk nieuw bericht. Het aantal geginde balen tot 31 December wordt geschat op 11.559.000 tegen 10.009.000 verleden jaar en 10.774.000 het jaar daarvoor. Er zijn geen nieuwe berichten van Alexandrie, maar prijzen van Egyptische katoen zijn ook vaster.

De vraag naar Amerikaanse garens voor binnenlandsch gebruik is wel wat beter, maar er hebben nog niet heel veel verkoopen plaats gevonden en de zeer lage prijzen van een week geleden zijn thans geheel verdwenen en noteringen zijn over het algemeen $\frac{1}{2}$ penny per lb. hooger, hoewel koopers nog niet bereid zijn deze verhooging te betalen. Er bestaan nog al groote variaties in prijs, ook al in verband met de orders, die elke spinnerij heeft, maar de markt is over het algemeen toch beter. De orders van het Continent zijn nog niet groot, noch voor Amerikaanse noch voor Egyptische garens. De totale verschepingen gedurende December bedroegen 7.716.700 lbs. tegen 14.893.700 lbs. in 1919 en 17.207.100 lbs. het jaar daarvoor.

De doekmarkt is wat gunstiger dan eenigen tijd geleden, ook al omdat enkele fabrikanten weer eenige orders hebben gekregen en dus niet meer zoo dringend aan de markt zijn. Heel veel zaken zijn er echter nog niet gedaan en

alleen zeer lage offertes hebben kans om aangenomen te worden.

Er zijn enkele orders van China aan de markt, terwijl men ook meldt, dat Calcutta shirtings en dhooties koopt. Ook van enkele kleinere markten komt wat meer belangstelling en over het algemeen zijn de vooruitzichten wat hoopvoller.

5 Jan. 12 Jan.

5 Jan. 12 Jan.

Liverpoolnoteringen.

T.T. op Indië .... 1/5 $\frac{3}{4}$ 1/5 $\frac{1}{2}$
F.G.F. Sakellaris 21,00 22,50 T.T. op Hongkong 3/1 $\frac{1}{2}$ 2/11 $\frac{1}{2}$
G.F. No. 1 Oomra 6,00 6,50 T.T. op Shanghai 4/1 $\frac{1}{2}$ 3/10

Noteringen voor Loco-Katoen.

(Middling Uplands).

	17 Jan. '21	10 Jan. '21	3 Jan. '21	7 Jan. '20	17 Jan. '19
New York voor Middling ..	18,05 c	18,25 c	16,— c	39,25 c	29,10 c
New Orleans voor Middling	15,25 c	14,75 c	14,— c	40,25 c	28,75 c
Liverpool voor Fy Middling	11,59 d	11,56 d	9,99 d	29,91 d ¹⁾	19,76 d ²⁾

¹⁾ 16 Jan. 1920. ²⁾ Middling.

Ontvangsten in, en uitvoeren van Amerikaanse havens. (In duizendtallen balen).

	1 Aug. '20 tot 14 Jan. '21	Overeenkomstige perioden	
		1919-1920	1918-1919
Ontvangsten Gulf-Havens..	2945	2551	1995
„ Atlant. Havens	784	1790	1151
Uitvoer naar Gr. Britannië	989	1704	1123
„ „ 't Vasteland.	1638	1602	972
„ „ Japan etc...			

Voorraden in duizendtallen	14 Jan. '21	16 Jan. '20	17 Jan. '19
Amerik. havens.....	1432	1441	1454
Binnenland.....	1626	1277	1403
New York	35	60	92
New Orleans	460	475	465
Liverpool	1037	905	447

SUIKER.

In Centraal Europa is men thans met de bietenverwerking geëindigd. F. O. Licht heeft de op de rondvraag onder de fabrieken gebaseerde verlaagde raming nog niet bevestigd, daar de officieele productiecijfers over de maand November nog niet bekend gemaakt zijn.

Ook in Tsjecho Slowakye blijkt de verlaagde raming van 725.000 tons nog als te hoog gegrepen te zijn, aangezien de droogte in de herfstmaanden het suikerge-

halte der bieten aldaar ongunstig beïnvloed heeft, zoodat thans niet meer dan 700.000 tons te verwachten zijn. Dit land heeft het grootste gedeelte van zijne productie voor uitvoer beschikbaar.

In Engeland was de consumptie in December ca. 70 pCt. lager dan in dezelfde maand in 1919, terwijl het gemiddelde verbruik over 1920 ca. 25 pCt. kleiner is dan in 1919, waarbij in aanmerking genomen dient te worden, dat in de eerste 4 maanden der vergeleken jaren ongeveer eene gelijke hoeveelheid geconsumeerd werd. De groote vermindering vanaf Mei 1920 is dan ook uitsluitend aan de enorme stijging van de suikerprijzen te wijten.

De volgende „Board of Trade“-statistiek over het afgelopen jaar is zeer interessant:

	Dec. 1920	Dec. 1919	Jan./Dec. 1920	Jan./Dec. 1919
	ton	ton	ton	ton
Import rietsuiker ..	134.631	98.057	1.248.716	1.142.325
„ biet „ ..	—	—	—	—
„ geraffineerd.	90	71.913	116.878	462.134
Totaal	134.721	160.970	1.365.594	1.604.457
Voorraad in entrepot	358.200	274.600	—	—
„ raffinaderijen	28.450	28.100	—	—
Opbrengst „	57.187	72.048	785.140	836.759
Tot. binnenl. verbruik	65.681	150.830	1.105.939	1.531.795
Totaal export	56	524	16.362	37.886

De zichtbare voorraden zijn volgens F.O. Licht:

	1920	1919	1918	
Duitschland 1 Nov. ..	382.500	252.356	330.705	tons
Oostenrijk 1 Sept.	45.000*	230.000*	200.000*	„
Frankrijk 1 Nov.	124.869	33.136	18.000*	„
Nederland 15 Dec.	140.637	75.137	52.744	„
België 1 „	146.451	82.782	40.025	„
Engeland 1 „	374.909	335.014	452.062	„
Totaal in Europa	1.214.366	1.008.425	1.039.536	tons
V. S. v. N. A. 23 Dec. ..	65.597	20.544	11.387	„
Cuba, alle hav. 18 Dec.	7.646	41.508	22.699	„
Totaal	1.287.609	1.070.477	1.127.622	tons

*) Raming.

Op Java kwamen verder groote transacties uit oogst 1921 tot stand tot f 20,— e.k. voor Superieur en tot f 19,— e.k., voor No. 16 en hooger, waardoor de totale verkoopen uit den nieuwen oogst op ongeveer 7.000.000 picols gebracht worden. De kooplust was tot het midden der afgelopen week vrij algemeen, zoowel van de zijde der speculanten als ook der groote exporteurs. Thans is de markt kalmer. Tweedehandsch partijen Superieur uit den ouden oogst werden tot prijzen tusschen f 26,— en f 29,— e.k. verhandeld.

De markt in Nederland verkeerde, onder den invloed der activiteit op Java, in betere stemming.

In Amerika was de markt prijshoudend zonder noemenswaardige veranderingen. Een post van 50—80.000 tons Cubasuiker werd naar Japan verkocht.

De laatste Cuba-statistiek luidt:

	1921	1920	1919	
Weekontvangst tot 1 Jan.	24.000	99.149	73.944	tons
Tot. sedert 8 Jan. '21....	42.000	265.000	161.120	„
Werkende fabrieken	78	156	136	„
Weekexport.... 8 Jan. '21	4.000	44.763	31.000	„
Totaal export 8 „ '21	4.000	138.107	38.803	„
Totale voorraad 8 „ '21	205.000	130.080	122.217	„

Hieruit blijkt, hoe achterlijk de oogst dit jaar is, waaraan zoowel de weersgesteldheid als ook financieele moeilijkheden schuld zijn. In verband hiermede werd de raming van den Cubaoogst, die tot dusver 4 miljoen tons bedroeg, tot 3½ miljoen gereduceerd tegen eene opbrengst van 3.730.000 tons in het verleden jaar.

HUIDEN.

Bericht van de firma Grisar & Co.

De stemming van de exotische markt is nog zeer onge-decideerd. Wel heeft men groote partijen oude huiden, die meest zwaar beschadigd waren, opgeruimd, maar dan ook tot zeer lage prijzen. Zoo werden te Liverpool o.a. verkocht: 1250 gezouten Punta Arena ossen en koeien à 5 d.; 1900 droge Abyssinië, zeer slechte kwaliteit, à 5 d.; 1000 droge Bahia's, à 6 d.

Verder verkocht men: 4600 droge Ceara's, G F, à 14 d. In La Plata werden alle oude Rio Grande huiden opgeruimd. Koopers en prijzen geheim. Voorts 5000 Campana's, onder zout Januari, à \$ 40.—, 1000 Armour koeien à \$ 39.—, zijnde ongeveer 10½ d. cif. afladingsgewicht.

Verder kochten de V. S. nog 4000 Frigorifico ossen, Swift, en 4000 Frigorifico Uruguay Montevideo ossen, gedurende 14 dagen onder zout, tegen een pariteit van 10½ d. cif. Rotterdam.

Te Rotterdam werden deze week publiek geveild ca. 3000 droge Buenos Aires Becerros kalfsvellen, tot ongeveer 42½ ct. dooreen.

Op 1 Februari zal hier worden gehouden: een veiling van ca. 25000 diverse huiden, waarover nadere bijzonderheden volgen.

Inlandsche huiden: De Duitsche veilingen verliepen met een daling voor Berlijn van 10/20 pCt.; daarentegen vertoonden kalfsvellen een rijzing voor de lichte van 8 en voor de zware van 15/20 pCt.

In Frankfurt a/M., een gemiddelde daling van 5/10 pCt. voor alle artikelen. Dientengevolge is de handel hier absoluut lusteloos en komen bijna geen zaken tot stand. In de veiling te Brussel werden alle Inlandsche huiden opgehouden.

Looistoffen: Hierin komen geen groote zaken tot stand, op grond dat de verkoopers nog geen aanzienlijke concessies willen doen. Voor Quebracho voor prompte ver-lading vraagt men f 32.— cif.

Rotterdam, 15 Jan. 1921.

KOFFIE.

(Mededeeling van de Makelaars G. Duuring & Zoon, Kolff & Witkamp en Leonard Jacobson & Zonen).

Noteeringen en voorraden.

Data	Rio		Santos		Wisselkoers
	Voorraad	Prijs No. 7	Voorraad	Prijs No. 4	
15 Jan. 1921	446.000	7.720	3.466.000	9.100	9 ¹⁵ / ₁₆
8 „ 1921	540.000	7.700	3.345.000	9.000	10 ¹ / ₁₆
1 „ 1921	1)	1)	1)	1)	1)
15 Jan. 1920	291.000	11.225	1.365.000	15.300	17 ¹³ / ₁₆

Ontvangsten.

Data	Rio		Santos	
	Afgeloo- pen week	Sedert 1 Juli	Afgeloo- pen week	Sedert 1 Juli
15 Jan. 1921	58.000	1.664.000	250.000	6.745.000
15 Jan. 1920	45.000	1.456.000	52.000	3.082.000

1) Feestdag

RUBBER.

De markt was in de afgelopen week prijshoudend. Na de belangrijke daling in het einde der voorafgaande week werd er over het algemeen meer belangstelling getoond.

De prijs van Standard Crêpe wordt nog te veel beheerscht door speculatieve transacties, van daar ook, dat deze te London zulk een belangrijk verschil toont met Standard Sheets:

De noteeringen zijn:	einde vorige week:	
Prima Crêpe loco	69½ c.	70½ c.
„ „ Januari/Maart ..	70½ „ ..	72½ „
„ „ April/Juni	76½ „ ..	77 „
Smoked Sheets loco	63½ „ ..	67 „
„ „ Jan./Maart ..	63 „ ..	67 „
„ „ Apr./Juni ..	66 „ ..	70½ „

18 Januari 1921.

COPRA.

De flauwe stemming hield ook deze week aan en er had een verdere, niet onaanzienlijke prijsdaling plaats. De vrij groote omzet was bijna uitsluitend van speculatieven aard; de consumptie toonde nog weinig belangstelling.

De noteeringen op heden zijn:

Ned.-Ind. f.m.s. Stoomend	f 43,—
„ „ „ November/Januari	„ 42,50
„ „ „ Januari/Maart	„ 41,—
Mixed November/Januari	„ 40,50

18 Januari 1921.

METALEN.

Loco-Noteeringen te Londen:

Data	IJzer Cleo. No. 3	Koper Standard	Tin	Lood	Zink
17 Jan. 1921..	nom.	72.2/6	191.5/-	23.5/-	24.10/-
10 „ 1921..	nom.	74.2/6	210.5/-	24.-/-	27.2/6
16 Jan. 1920..	nom.	117.17/6	376.7/6	47.7/6	58.15/-
13 Jan. 1919..	nom.	94.-/-	255.-/-	40.-/-	56.-/-
17 Juli 1914..	51/4	61.-/-	145.15/-	19.-/-	21.10/-

VERKEERSWEZEN. SCHEEPVAART.

Veertiendaagsch overzicht.

Al hoewel algemeen werd gedacht, dat 14 dagen geleden de laagste vrachten waren bereikt, zijn deze toch nog meer teruggelopen. Het gevolg hiervan is, dat algemeen stoombooten worden opgelegd, daar tegen deze vrachten een groot verlies geboekt zou worden.

Het opleggen van deze booten doet zich op de vrachtenmarkt echter nog niet in het minst gevoelen. De vrachten blijven laag door het absolute gebrek aan ladingen. Hoe lang dit zal duren is niet te voorzien, doch allicht zal hierin eenige verbetering komen, zoodra de voorraden opgeraken. Of deze stijging groot zal zijn, is echter zeer te betwijfelen, daar er op het moment 8 à 10 miljoen ton scheepsruimte meer is dan in Augustus 1914.

De vrachten van La Plata voor zwaar graan zijn weer gedaald tot 35/-, het cijfer geldende even voor de kleine rijing eind December. De maïsverscheppingen zijn ongeveer afgelopen en het bevrachten van ladingen tarwe wordt belemmerd door de onzekerheid aangaande het uitvoerrecht in Argentinië. Februari belading noteert iets hooger, doch de cijfers beginnen ineen te loopen.

De vrachten van Noord-Amerika zijn eveneens gedaald, vooral voor graan. 9/6 is de vracht van Northern Range/U. K., terwijl van de Gulf niet meer dan 7/6 kan worden verkregen.

Op de kolenmarkt in Europa begint Engeland meer en meer weder te concurreren. Er worden echter nog wel booten met kolen van Amerika bevracht, doch alleen van reeders welke noodgedwongen hiertoe besluiten om hunne booten thuis te krijgen. De vraag in Amerika naar ruimte voor kolen is grotendeels voor verschepping naar La Plata, waar naar toe de vracht ongeveer \$ 5.50 bedraagt. Naar Rotterdam/Antwerpen wordt tegen \$ 4.25 afgesloten, doch het schijnt dat thans niet meer dan \$ 4.— kan worden verkregen. Naar West-Italië is de vracht \$ 6.—, terwijl naar de Fransch-Atlantische havens \$ 4.75 wordt betaald.

De Oostersche markt is ook zwak gestermd met 42/6 on d. w. van Bombay.

De ertsvrachten van de Middellandsche Zee noodigen ook niet uit om schepen met ladingen steenkolen vanaf Engeland derwaarts te zenden. Er worden uitgaande booten van Newcastle en Cardiff naar Genua en Savona afgesloten voor 17/6, terwijl naar havens met open reeden in Noord-Italië ongeveer 19/- wordt betaald. Er werd een boot naar La Plata bevracht tegen het lage cijfer van 80/-.

GRAAN.

Data	Petrograd Londen R'dam	Odessa Rotterdam	Atl. Kust Ver. Staten		San Lorenzo	
			Rotterdam	Bristol Kanaal	Rotterdam	Engeland
10/15 Jan. 1921	—	—	—	—	40/-	40/-
3/8 " 1921	—	—	7/6	7/6	42/6	42/6
12/17 Jan. 1920	—	—	1) f 66	2) 8/6	210/-	3) 65/-
13/18 Jan. 1919	—	—	—	17/6	—	—
Juli 1914	11 d.	7/3	1/11 1/4	1/11 1/4	12/-	12/-

KOLEN.

Data	Cardiff				Oostk. Engeland	
	Bordeaux	Genua	Port Said	La Plata Rioter	Rotterdam	Gothenburg
10/15 Jan. '21	9/-	17/6	15/-	19/-	8/-	—
3/8 " '21	—	17/6	14/6	21/-	10/-	—
12/17 Jan. '20	57.6	65/-	60/-	37/6	f 12	Kr. 50
13/18 Jan. '19	54/-	101/3	100/-	70/-	f 15	Kr. 60
Juli 1914	fr. 7.—	7/-	7/3	14/6	3/2	4/-

DIVERSEN.

Data	Bombay West Europa (d. w.)	Birma West Europa (rijst)	Vladivostok West Europa	Chill West Europa (salpeter)
10/15 Januari 1921....	45/-	—	—	55/-
3/8 " 1921....	50/-	—	—	60/-
12/17 Januari 1920....	110/-	—	—	200/-
13/18 Januari 1919....	—	—	—	—
Juli 1914....	14/6	16/3	25/-	22/3

1) Per ton stukgoed. 2) Voor Britsche schepen.

INKLARINGEN.

DORDRECHT.

Landen van herkomst	December 1920		December 1919	
	Aantal schepen	N. R. T.	Aantal schepen	N. R. T.
Binnenl. havens.	4	4.506	2	379
Groot-Brittannië.	—	—	1	47
Duitschland....	—	—	6	1.763
Finland.....	11	4.786	1	349
België.....	1	113	—	—
Totaal....	16	9.405	10	2.538
Nationaliteit.				
Nederlandsche..	5	4.619	3	701
Britsche.....	—	—	1	47
Duitsche.....	11	4.786	6	1.790
Totaal....	16	9.405	10	2.538

(Gerard Mauritz.)

NIEUWE WATERWEG.

Landen van herkomst	December 1920		December 1919	
	Aantal schepen	N. R. T.	Aantal schepen	N. R. T.
Binnenl. havens.	52	24.704	45	20.270
Groot-Brittannië	256	178.516	173	125.870
Duitschland....	65	61.775	37	15.707
Noorwegen....	18	27.666	7	5.977
Zweden.....	17	10.082	29	18.168
Denemarken...	—	—	3	2.924
Rusland-Oostz.h.	—	—	1	378
Finland.....	5	1.714	9	6.415
België.....	17	33.777	13	13.226
Frankrijk.....	61	47.755	74	76.568
Spanje.....	14	18.430	7	7.382
Portugal.....	—	—	2	1.773
Italië.....	6	15.068	—	—
Oostenr.-Hong., Griekenland	1	1.383	3	6.760
Levant.....	—	—	1	1.218
Rusland-Zw. Zee	—	—	1	2.297
Roemenië.....	15	31.537	—	—
And. Midd. Zeeh.	6	13.540	1	1.561
Senegal, Dakar..	—	—	1	1.621
Over. Wk. Afrika	3	6.894	2	2.953
Zuid-Afrika....	—	—	2	4.113
Oost-Afrika....	2	2.799	—	—
Voor-Indië....	3	12.480	1	1.334
Achter-Indië..	1	4.212	—	—
Ned. Oost-Indië	7	26.983	11	37.079
And. Aziat. hav.	6	26.296	3	12.912
Vereen. Staten..	75	287.406	38	150.080
Canada.....	1	3.278	1	1.519
Mexico.....	1	3.647	—	—
Brazilië.....	1	3.227	—	—
Argentinië.....	18	53.203	24	45.942
Over. Zuid-Amer.	—	—	2	4.310
Totaal....	651	896.371	491	568.357

Periode 1 Jan.—
31 December.. 6.785 8.405.342 5.185 5.345.242 1

Nationaliteit.	Aantal schepen	N. R. T.	Aantal schepen	N. R. T.
Nederlandsche..	186	224.994	175	191.260
Britsche.....	185	27.149	107	1.1564
Duitsche.....	98	40.062	66	29.129
Noorsche.....	35	38.997	18	22.942
Belgische.....	4	2.577	3	1.439
Fransche.....	46	41.668	52	57.412
Zweedsche.....	12	17.520	14	9.063
Deensche.....	5	8.802	4	6.413
Vereen. Staten..	47	167.445	30	98.819
Andere.....	33	76.957	22	40.316
Totaal....	651	896.371	491	568.357

1) 1913, 11.443 schepen met 13.515.543 N. R. T.

(Dirkzwager's Scheepsagentuur Maassluis.)

De N.V. Nederlandsche Huistelefoon-Maatschappij

ROTTERDAM

Telefoon 3800

AMSTERDAM

Telefoon N 5580

's-GRAVENHAGE

Telefoon H 280, 300

LEEUWARDEN

GRONINGEN

Telefoon 1555

ARNHEM

Telefoon 2723

levert uit voorraad TELEFOON-, SCHEL-, ELECTR. KLOK-INSTALLATIES, etc.,
in huur en koop.

Herstelt en onderhoudt onder garantie ook alle niet door haar uitgevoerde installaties.

PROSPECTUS GRATIS.

**KONINKLIJKE
HOLLANDSCHE
LLOYD**

AMSTERDAM

PASSAGIERS-, VRACHT- EN
POSTDIENSTEN

NAAR

**ZUID-AMERIKA
CUBA EN MEXICO**

EN

NOORD-AMERIKA

DE RECORD SIGAREN
VAN NEDERLAND.

VERKRIJGBAAR BIJ DE
VOORNAAMSTE WINKELIERS
FABRIKAAT EVAN GARDINGE & CO
EINDHOVEN — HOLLAND

STORK

AFD. POMPEN

**CENTRIFUGAAL-
POMPEN**

in Serie

voor de meest verschillende
doeleinden

Spoedig leverbaar

MACHINEFABRIEK HENGELO

**Gebroeders Merens
HAARLEM**

FABRIKANTEN VAN
TECHNISCHE
CAOUTCHOUC,
ASBEST-
EN EBONIET-
ARTIKELEN

Telefoon 103

Telegr. adr.: Gombabriek, Haarlem

ONTVANG- EN BETAALKAS.

NIEUWE DOELENSTRAAT 20-22, AMSTERDAM.

Rentevergoeding voor gelden à deposito:

met 1 dag opzegging ..... 2 %

Bedragen tot f 20.000,— terstond betaalbaar.

met 10 dagen opzegging ..... 2 1/4 %

Voor andere termijnen op nader overzien te komen voorwaarden.

OPEN EN GESLOTEN BEWAARGEVING VOLGENS REGLEMENT.

SAFE-DEPOSIT-INRICHTING.

GEOPEND: op Werkdagen van 8 1/4 v.m. tot 4 1/2 uur n.m.

op Zaterdagen en Beursvacantiedagen van 8 1/4 v.m. tot 12 uur.

Loketten van f 2,50 per maand — f 10,— per jaar — en hooger te huur voor
bij de Directie bekende of geïntroduceerde personen.

WEISE & Co. ROTTERDAM
AMSTERDAM

Import van en Handel in

OVERZEESCHE PRODUCTEN

speciaal RUBBER, GUTTA-PERCHA en BALATA

NEDERLANDSCH INDISCHE HANDELSBANK

AMSTERDAM

BATAVIA

's-GRAVENHAGE

AMPENAN, BANDOENG, BOMBAY, CALCUTTA, CHERIBON, GORONTALO,
HONGKONG, KOBE, MAKASSAR, MEDAN, MENADO, PALEMBANG, PEKALON-
GAN, PROBOLINGGO, SEMARANG, SHANGHAI, SINGAPORE, SOERABAYA,
TEGAL, TJILATJAP, WELTEVREDEN.

Kapitaal f 55.000.000,—

Reserven f 43.000.000,—